

Nádej pre Strážske. Výskum dvoch stredoškôľakov s podporou VSE môže byť prelomový pri likvidácii PCB	3
Online, komercnespravy.pravda.sk, 20. 9. 2024, 0:00	
Stredoškôľáci vyvinuli metódu na zneškodnenie PCB látok z pôdy	5
Online, tlacovespravy.sme.sk, 20. 9. 2024, 7:47	
Výskum dvoch stredoškôľakov s podporou VSE môže byť prelomový pri likvidácii PCB v Strážskom	7
Online, ahoj.tv, 20. 9. 2024, 8:50	
Stomatologickú kliniku v košickej UNLP čiastočne zrekonštruovali. Pribudla aj nová ambulancia	9
Online, kosice.dnes24.sk, 20. 9. 2024, 9:08	
Dvaja gymnazisti možno prišli na spôsob, ako zlikvidovať toxické PCB látky z pôdy v Strážskom!	10
Online, kosice.dnes24.sk, 20. 9. 2024, 9:35	
Unikátna metóda dvoch stredoškôľakov odstráni PCB látku z pôdy	11
Online, regiony.sme.sk, 20. 9. 2024, 12:17	
V pamiatkovo chránenej budove historického areálu UNLP pacientov vítajú vynovené priestory, pribudli moderné prístroje aj nová ambulancia	13
Online, lekarskenoviny.sk, 20. 9. 2024, 15:26	
Najväčší slovenský festival inovácií a technológií SlovakiaTech Fórum-Expo 2024 otvorí brány už na budúci týždeň	15
Online, tvnoviny.sk, 20. 9. 2024, 17:58	
Správy	17
Televízia, Správy, 21. 9. 2024, 7:00	
Akademici a móda? Vedenie univerzity v Košiciach si oblieklo nové taláre, výšivky majú skrytý význam	18
Online, ta3.com, 21. 9. 2024, 8:02	
Vynovená Klinika stomatológie a maxilofaciálnej chirurgie v UNLP Košice vstupuje do novej éry	19
Online, akcnezeny.sk, 21. 9. 2024, 9:13	
Správy	21
Televízia, Správy, 21. 9. 2024, 10:00	
SlovakiaTech Fórum-Expo - Najväčšia inovačno-technologická konferencia na Slovensku! 24. - 25. septembra 2024	22
Online, finreport.sk, 21. 9. 2024, 13:07	
Tlačová beseda o prevratnom výskume stredoškôľakov	24
Televízia, Tlačové besedy - web, 21. 9. 2024, 13:55	
Správy	25
Televízia, Správy, 21. 9. 2024, 14:00	
Študenti skúmali likvidáciu PCB	26
Televízia, Správy 19:00, 21. 9. 2024, 19:42	
Prelomový objav mladých vedcov: Našli spôsob, ako zbaviť pôdu nebezpečných PCB látok	27
Online, noviny.sk, 21. 9. 2024, 19:55	
Košice, Prešov: Objav mladých vedcov	28
Televízia, Noviny TV JOJ, 21. 9. 2024, 19:56	
Čo je to telemedicína?	30
Online, zlepsumezdravotnictvo.sk, 21. 9. 2024, 21:06	
Časovaná bomba tiká: Ľudia v ohrození, vedci sú zúfalí. Prelomový výskum dvoch stredoškôľakov!	32
Online, pluska.sk/regiony, 22. 9. 2024, 7:00	
Prešovskí gymnazisti na stope k zdravšej budúcnosti. Zistili ako rozložiť látky, ktoré spôsobujú rakovinu	34

Online, ta3.com, 22. 9. 2024, 14:17

SlovakiaTech Fórum-Expo 2024 predstaví nové technológie35

Online, engineering.sk, 22. 9. 2024, 17:08

Baktériami proti PCB37

Televízia, Hlavné správy, 22. 9. 2024, 18:52

Nádej pre Strážske. Výskum dvoch stredoškôľakov s podporou VSE môže byť prelomový pri likvidácii PCB

20. 9. 2024, 0:00, Zdroj: komercnespravypavda.sk, Vydavateľ: OUR MEDIA SR a. s., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 6 694 GRP: 0,15 OTS: 0,00 AVE: 333 EUR

Nádej pre Strážske. Výskum dvoch stredoškôľakov s podporou VSE môže byť prelomový pri likvidácii PCB

Kontaminácia Strážskeho a okolia PCB látkami je tikajúcou environmentálnou bombou. Hoci problém je dlhodobo známy, doteraz čaká na riešenie. K vyčisteniu PCB z pôdy môže významne prispieť výskum dvoch stredoškôľakov – Alexa Kanderku a Jozefa Jabczuna, ktorý podporila spoločnosť Východoslovenská energetika a.s. (VSE).

Foto: VSE

Jozef Jabczun (vľavo) a Alex Kanderka (online)

Mladí vedci dosiahli aj vďaka jej podpore unikátne laboratórne výsledky .

V Strážskom sa nachádza jedna z najväznejších ekologických záťaží na Slovensku. Zároveň je to podľa Greenpeace aj celosvetovo najrizikovejšia lokalita kontaminovaná PCB. Ohrozuje zdravie viac ako 220 tisíc ľudí. Väčšina doterajších pokusov riešiť situáciu sa zamerala len na zneškodnenie obsahu sudov s PCB v areáli pôvodcu kontaminácie. Látky sa však medzičasom uvoľnili aj do okolitej pôdy. Mladí výskumníci sa preto sústredili práve na ňu. Keď s výskumom začínali, mali len 14 resp. 16 rokov.

Unikátne baktérie, aj výsledky

Z pôdy v Strážskom sa im podarilo identifikovať unikátne baktérie, ktoré rozkladajú PCB s vysokou účinnosťou na menej toxické medziprodukty. Mladí vedci našli aj spôsob transportovania mikroorganizmov do zasiahnutých lokalít tak, aby na mieste efektívne vykonávali svoju prácu – rozkladali PCB. Svoju metódu nazvali MARS PCB a odskúšali ju zatiaľ v laboratórnych podmienkach. „Chceli sme vytvoriť nielen efektívnu, ale hlavne regeneratívnu, udržateľnú a cenovo dostupnú metódu na riešenie PCB environmentálnych záťaží nielen na Slovensku,“ hovoria o svojej motivácii Alex a Jozef. Priznávajú, že sa to síce celé začalo ako študentský projekt, keď však videli, že ich metóda dokáže rozkladať niektoré druhy PCB až s účinnosťou 90 percent, bolo jasné, že musia pokračovať.

Foto: VSE

VSE Na výskum stredoškôľakov upozorňuje aj inštalácia pred košickým Auparkom

Výskum môže pomôcť všetkým kontaminovaným oblastiam

Výskum zaujal aj slovenské univerzity. Najvýznamnejšiu pomoc poskytla **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Mentor Alexa a Jozefa, docent Peter Pristaš hovorí, že projekt ho oslovil nielen preto, že sa v tejto kontaminovanej oblasti narodil a žije tam dlhé roky, ale aj kvôli odhodlanosti chalanov. Tá sa vyplatila.

„Unikátne sú nielen baktérie a nosič, na ktorý prišli, ale aj výsledky výskumu. V simulovaných experimentoch v laboratórnych podmienkach dokázali odstrániť vysoké percento PCB z pôdy, v priemere až 40 – 50 percent. To je úroveň, aká v odbornej literatúre nie je ešte ani popísaná. Ide o neuveriteľne dobré až unikátne výsledky,“ hovorí docent Pristaš.

Podľa pedagogičky Miriam Feretovej, učiteľky biológie, ktorá neúnavne podporuje mladých vedcov v Prešove a okolí a ujala sa aj Alexa a Jozefa, ich výskum prekročil slovenský aj regionálny význam. „Okrem hůževnatosti im v tom pomáha aj to, že ich na rozdiel od dospelých nebrzdia žiadne limity. Všetko je pre nich možné. Ich výskum má potenciál významne urýchliť nájdenie účinného riešenia PCB problému,“ dodáva.

VSE podporila výskum až dvakrát

Výskum získal podporu VSE nielen prostredníctvom nadácie tejto energetickej spoločnosti, ale spolu so zákazníkmi VSE aj cez službu Zelená energia. V rámci nej ponúka zákazníkovi elektrinu vyrobenú z obnoviteľných zdrojov a garantuje, že podporuje udržateľnosť a prispieva na komunitné projekty. Do nich sa môžu zapojiť aj zákazníci. PCB výskum mladých vedcov je práve tento prípad. „Tento výskum je okrem sľubných výsledkov ukázkou spolupráce talentovaných mladých ľudí, akademického a komerčného sektora. Spoločnosť VSE dlhodobo podporuje udržateľné projekty s pozitívnym dopadom na životné prostredie a okolie. Výskum Alexa a Jozefa považujem za veľmi dôležitý nielen pre náš región,“ hovorí predseda predstavenstva a generálny riaditeľ VSE, Juraj Bayer.

Aktuálne študijné povinnosti chlapcov síce objektívne uberú z tempa výskumu, ale obaja sa mu chcú venovať aj naďalej. A hoci bude potrebný ešte nejaký čas, aby táto metóda priniesla výsledky v praxi, ide o veľmi sľubný projekt. Ten nielen oživil záujem o závažný problém, ale dáva nádej, že existujú relatívne lacné a jednoduché biologické možnosti na zníženie kontaminácie PCB.

Čo sú PCB

PCB sú polychlórované bifenyly. Prvé PCB boli syntetizované už v roku 1881 a ich priemyselná produkcia sa začala v roku 1929 v USA vo firme Monsanto Chemical Company. Vo veľkom objeme sa vyrábali najmä v období 30. až 70. rokov dvadsiateho storočia. Odhaduje sa, že celkovo sa ich na svete vyrobilo 1,2 až 1,5 milióna ton a na Slovensku viac ako 20 tisíc ton. Používali sa najmä ako nehorľavé elektroizolačné kvapaliny, náplne kondenzátorov a transformátorov či teplotnosné médium v ohrevných systémoch. Pridávali sa tiež do pesticídov, tlačiarenských farieb, lepidiel a tmelov. Prvé známky intoxikácie PCB, ktoré sa dostali do životného prostredia, boli zistené v roku 1936. Tieto látky sa u nás používali až do roku 1984, kedy bola ich výroba kvôli vysokej toxicite zakázaná.

V roku 2020 bola v lokalite Strážske vyhlásená mimoriadna situácia kvôli ohrozeniu zdravia II. stupňa. Platí zákaz konzumácie rýb z rieky Laborec či Zemplínskej Šíravy, a tiež ulovenej divokej zveri z oblasti. PCB sa vyznačujú vysokou chronickou toxicitou a hromadia sa v tukových tkanivách zvierat a ľudí. Človek ich prijíma potravou a z tela živočíchov sú prakticky neodbúrateľné. Škodliviny pretrvávajú v pôde veľmi dlho a len veľmi pomaly podliehajú rozkladu. Preto patria k najzávažnejším environmentálnym hrozbám.

Foto: VSE

Infografika VSE

Autor: PR servis

Stredoškólcáci vyvinuli metódu na zneškodnenie PCB látok z pôdy

20. 9. 2024, 7:47, Zdroj: tlacovespravysme.sk, Vydavateľ: Petit Press, a.s., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ

Dosah: 9 849 GRP: 0,22 OTS: 0,00 AVE: 388 EUR

Stredoškólcáci vyvinuli metódu na zneškodnenie PCB látok z pôdy

Niektoré druhy baktérií dokážu rozkladať PCB s účinnosťou až 90 percent.

Na výskum stredoškólcákov upozorňuje aj inštalácia pred košickým Auparkom

KOŠICE. Trojuholník oblastí Vranov nad Topľou, Strážske a Humenné je podľa Greenpeace celosvetovo najrizikovejšia lokalita kontaminovaná PCB (polychlóvané bifenylly) kvôli neslávne známemu závodu Chemko Strážske. Toxickými PCB látkami je priamo ohrozených 220-tisíc ľudí na východe Slovenska.

Už štyri posledné vlády sa zaoberali možnosťami ako zneškodniť obsah sudov s PCB v areáli pôvodcu kontaminácie. Látky sa však medzičasom uvoľnili aj do pôdy, z ktorej sa dostanú do všetkého živého. Nádej na vyčistenie pôdy prišla od mladých výskumníkov, ktorí sa aktívne zaujímajú o osud svojho životného prostredia. Ich príbeh je v mnohom inšpirujúci.

Reagovali na akútnu potrebu

Študent Gymnázia J. A. Raymana v Prešove Alex Knaderka už ako 14-ročný túžil po vedeckej dráhe. Projekt predstavil videohovorom z Honkongu, kde momentálne študuje na strednej škole. „Kládal som si veľa rôznych otázok a mal som silnú túžbu pracovať na serióznom vedeckom projekte. Oslovil som učiteľku Miriam Feretovú, ktorú som spoznal na viacerých prírodovedných súťažiach a vnímal som ju ako veľmi aktívnu učiteľku, ktorá nepovie žiakom nie. Oslovil som ju s tým, aby sme spolu porozmýšľali, v akej oblasti by sme mohli spoločnosti pomôcť. Všimli sme si, že v tomto období sa akoby otvorila pandorina skrinka v podobe tikajúcej časovanej enviromentálnej bomby v Strážskom. Preto sme sa rozhodli venovať sa práve tejto problematike,“ opisuje začiatky práce na projekte.

Doc. RNDr. Peter Pristaš (vľavo) a Juraj Bayer (vpravo)

Baktérie rozložia toxické PCB

Spolu s vtedy 16-ročným Jozefom Jabczunom z Katolíckej spojenej školy sv. Mikuláša v Prešove sa pozreli na problém s PCB látkami novátorským spôsobom. Z pôdy v Strážskom sa im podarilo identifikovať unikátne baktérie, ktoré rozkladajú PCB s vysokou účinnosťou na menej toxické medziprodukty. Našli aj spôsob transportovania mikroorganizmov do zasiahnutých lokalít tak, aby na mieste efektívne rozkladali PCB. Svoju metódu nazvali MARS PCB. Zatiaľ bola odskúšaná v laboratórnych podmienkach.

„Priamo zo Strážskeho sme odobrali úplne bežné baktérie skupiny pseudomonas wadenswilerensis a bacillus cereus, keďže sme chceli mať baktérie, ktoré sú adaptované na prostredie. Predpokladali sme, že baktérie, ktoré žijú v samotnom Strážskom, už možno majú nejaké adaptácie na degradáciu PCB, ktoré by sme vedeli využiť,“ vysvetľuje Jozef Jabczun.

„Aplikácia bude pozostávať z toho, že samotné baktérie žijúce na našom substráte – aktívnom uhlí, dáme do pôdy naoraním. Potom sa viac-menej čaká, kým baktérie PCB zdegradujú, čo môže trvať niekoľko mesiacov až rokov. Závisí to od teploty, počasia aj množstva kontaminácie na danom mieste.“

Praktická ukážka výskumu študentov (zdroj: VSE)

Ekologickejšia metóda

Najviac kontaminovaná je oblasť odpadového kanála pri bývalom Chemku Strážske a jeho okolie, čo je oblasť veľká niekoľko desiatok kilometrov štvorcových.

Doterajšie metódy odstraňovali PCB látky z pôdy menej ekologicky. „V Česku napríklad vybagrovali niekoľko metrov vrchnej vrstvy pôdy a spálili ju v špeciálnych peciach. Takéto pece mali byť vystavané aj u nás na Zemplíne, ale nestalo sa to kvôli odporu obyvateľstva, pretože by sme museli spracovávať PCB odpad pre celú východnú Európu. My sa snažíme životné prostredie zachrániť a nie ho vybagrovať a spáliť,“ vysvetľuje Jozef, v čom je metóda MARS PCB ekologickejšia.

Alex Kanderka (zdroj: VSE)

Mentor ich musel brzdiť

Učiteľka Miriam Feretová si inovatívnou metódou svojich zverencov vysvetľuje ich mladíckym elánom. „Oni si neuvedomujú limity, nepovedia si, že toto sa nedá. Len to skúšajú. Projekt je okrem sľubných výsledkov aj ukážkou plodnej spolupráce mladých ľudí, akademického aj komerčného sektora.“

Jozef Jabczun (vľavo) a Alex Kanderka (vpravo) (zdroj: VSE)

Najvýznamnejšiu pomoc študentom poskytla **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Mentor Alexa a Jozefa, docent Peter Pristaš z Prírodovedeckej fakulty **UPJŠ**, sa s metódou MARS PCB stretol prvýkrát pred tromi rokmi. „Bolo to na súťaži Amavet – amatérska veda a technika, kde som bol hodnotiteľom. Už vtedy práca Alexa a Jozefa kvalitou vysoko vyčnievala nad všetkými ostatnými, preto som im ponúkol spoluprácu. Počas výskumu boli veľmi aktívni, niekedy sme ich museli až brzdiť,“ opisuje nadšenie, s ktorým sa stredoškólcami pustili do práce.

Zakázané, no všadeprítomné

PCB sa začalo používať približne pred sto rokmi, kedy zožalo veľkú slávu. Používali sa

ako izolačné kvapaliny v transformátoroch a kondenzátoroch, v mazadlách ako zmäkčovadlá vo farbách, tmeloch, lepidlách, tesneniach.

„Vo vtedajších testoch PCB nevykazovalo žiadnu akútnu toxicitu. Zhruba po desiatich rokoch používania sa začalo ukazovať, že negatívny vplyv PCB existuje a zasahuje už do vývoja detí počas tehotenstva. Existujú dôkazy, že deti narodené matkám, ktoré mali vyššie hodnoty PCB mali nižšie IQ, slabšiu pozornosť, horší vývoj zubov atď. PCB boli síce zakázané, ale sú už v podstate všade v prostredí,“ opisuje Pristaš smutnú skutočnosť.

„PCB nie je čistá látka, je to zmes viacerých látok, dohromady je ich viac ako dvesto. Podľa toho, ako komplikované sú tie látky, je rozdielny aj ich osud v životnom prostredí aj vplyv na človeka. Účinnosti odstránenia PCB z pôdy sa vyjadrujú v percentách pre jednotlivé typy PCB. V simulovaných experimentoch v laboratórnych podmienkach dokázali odstrániť vysoké percento PCB z pôdy, v priemere až 40 – 50 percent. Niektoré druhy baktérií dokážu rozkladať PCB s účinnosťou až 90 percent,“ opisuje docent Pristaš výborné výsledky laboratórneho výskumu.

Jozef Jabczun (vľavo), Doc. RNDr. Peter Pristaš (v strede) a Juraj Bayer (vpravo)

S podporou VSE

Výskum získal podporu Východoslovenskej energetiky nielen prostredníctvom nadácie tejto energetickej spoločnosti, ale spolu so zákazníkmi VSE aj cez službu Zelená energia. V rámci nej ponúka zákazníkovi elektrinu vyrobenú z obnoviteľných zdrojov a garantuje, že podporuje udržateľnosť a prispieva na komunitné projekty.

„V prvom rade by som chcel pogratulovať mladým výskumníkom a docentovi Pristašovi k tomuto unikátnemu, úžasnemu projektu. Sme hrdí, že sme mohli byť jeho súčasťou a finančne ho podporiť. Pre nás je téma udržateľnosti kľúčová, snažíme sa preto aktívne podporovať všetky projekty na ochranu životného prostredia, ktoré sú v našich silách. Tento projekt sme podporili dokonca dvakrát, pretože je pre nás veľmi významný aj tým, že presahuje hranice Slovenska,“ uviedol na tlačovej konferencii predseda predstavenstva a generálny riaditeľ VSE, Juraj Bayer.

Rizikové je mäso aj vajčka

Termín, kedy bude môcť byť metóda uvedená do praxe priamo v Strážskom, zatiaľ nie je známy. „Výskum má potenciál. Ukázal nám, že existujú relatívne lacné a jednoduché biologické možnosti na zníženie kontaminácie PCB v pôde. Pre mňa osobne je to srdcová téma, keďže sám žijem v tejto oblasti a každý deň dochádzam do práce do Košíc,“ hovorí docent Peter Pristaš.

Priznáva, že v každom životnom prostredí na našej planéte už bol zaznamenaný výskyt PCB látok, rozdiel je len v úrovni kontaminácie. „Prevažná väčšina ľudí dostane najväčší príjem PCB po narodení z materského mlieka. Lebo ženy, ktoré žijú v spomínanom trojuholníku, konzumujú látky, ktoré sú už kontaminované a PCB má tendenciu koncentrovať sa v živých systémoch. Napríklad vo vode je PCB veľmi málo, ale vo vašom tele sa ukladá do tukov zo živočíšnej stravy. Mali by ste preto obmedziť jedenie mäsa zo zvierat z tejto oblasti. Ani vajčka z domáceho chovu by som nejedol,“ odporúča docent Pristaš.

Kvôli obsahu PCB látok sa nesmú konzumovať ani ryby ulovené v Laborci či na Zemplínskej Šírave. Zároveň dodáva, že v rastlinách sa PCB naopak nekumuluje. „Ja osobne som nezisťoval, koľko PCB mám v tele, lebo by ma to trápilo. Jediné riešenie v tejto situácii je odsťahovať sa.“ Ak by sme rozklad PCB látok nechali na prírodu, trvalo by to oveľa dlhšie. „PCB najčastejšie rozkladá svetlo. Trvalo by mu to tisíc až dvetisíc rokov, podľa miery kontaminácie,“ dodáva docent Pristaš.

video //www.youtube.com/embed/vjR4oSV7xfQ

Autor: Petit Press, a.s. divízia východ

Výskum dvoch stredoškôľákov s podporou VSE môže byť prelomový pri likvidácii PCB v Strážskom

20. 9. 2024, 8:50, Zdroj: [ahoj.tv](#), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 1 630 GRP: 0,04 OTS: 0,00 AVE: 178 EUR

Výskum dvoch stredoškôľákov s podporou VSE môže byť prelomový pri likvidácii PCB v Strážskom

1549x

Nádej pre Strážske. Výskum dvoch stredoškôľákov s podporou VSE môže byť prelomový pri likvidácii PCB

Pozrite si video

Kontaminácia Strážskeho a okolia PCB látkami je tikajúcou environmentálnou bombou. Hoci problém je dlhodobo známy, doteraz čaká na riešenie.

K vyčisteniu PCB z pôdy môže významne prispieť výskum dvoch stredoškôľákov – Alexa Kanderku a Jozefa Jabczuna, ktorý podporila spoločnosť Východoslovenská energetika a.s. (VSE). Mladí vedci dosiahli aj vďaka jej podpore unikátne laboratórne výsledky. V Strážskom sa nachádza jedna z najväznejších ekologických záťaží na Slovensku. Zároveň je to podľa Greenpeace aj celosvetovo najrizikovejšia lokalita kontaminovaná PCB. Ohrozuje zdravie viac ako 220 tisíc ľudí.

Väčšina doterajších pokusov riešiť situáciu sa zamerala len na zneškodnenie obsahu sudov s PCB v areáli pôvodu kontaminácie. Látky sa však medzičasom uvoľnili aj do okolitej pôdy. Mladí výskumníci sa preto sústredili práve na ňu. Keď s výskumom začínali, mali len 14 resp. 16 rokov.

Unikátne baktérie, aj výsledky

Z pôdy v Strážskom sa im podarilo identifikovať unikátne baktérie, ktoré rozkladajú PCB s vysokou účinnosťou na menej toxické medziprodukty. Mladí vedci našli aj spôsob transportovania mikroorganizmov do zasiahnutých lokalít tak, aby na mieste efektívne vykonávali svoju prácu – rozkladali PCB. Svoju metódu nazvali MARS PCB a odskúšali ju zatiaľ v laboratórnych podmienkach.

Na výskum stredoškôľákov upozorňuje aj inštalácia pred košickým Auparkom (Zdroj: VSE)

„Chceli sme vytvoriť nielen efektívnu, ale hlavne regeneratívnu, udržateľnú a cenovo dostupnú metódu na riešenie PCB environmentálnych záťaží nielen na Slovensku,“ hovoria o svojej motivácii Alex a Jozef.

Priznávajú, že sa to síce celé začalo ako študentský projekt, keď však videli, že ich metóda dokáže rozkladať niektoré druhy PCB až s účinnosťou 90 percent, bolo jasné, že musia pokračovať.

Výskum môže pomôcť všetkým kontaminovaným oblastiam

Výskum zaujal aj slovenské univerzity. Najvýznamnejšiu pomoc poskytla **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Mentor Alexa a Jozefa, docent Peter Pristaš hovorí, že projekt ho oslovil nielen preto, že sa v tejto kontaminovanej oblasti narodil a žije tam dlhé roky, ale aj kvôli odhodlanosti chalanov. Tá sa vyplatila.

„Unikátne sú nielen baktérie a nosič, na ktorý prišli, ale aj výsledky výskumu. V simulovaných experimentoch v laboratórnych podmienkach dokázali odstrániť vysoké percento PCB z pôdy, v priemere až 40 – 50 percent. To je úroveň, aká v odbornej literatúre nie je ešte ani popísaná. Ide o neuveriteľne dobré až unikátne výsledky,“ hovorí docent Pristaš.

Jozef Jabczun (vľavo) a Alexa Kanderka (online) (Zdroj: VSE)

Podľa pedagogičky Miriam Feretovej, učiteľky biológie, ktorá neúnavne podporuje mladých vedcov v Prešove a okolí a ujala sa aj Alexa a Jozefa, ich výskum prekročil slovenský aj regionálny význam.

„Okrem húževnatosti im v tom pomáha aj to, že ich na rozdiel od dospelých nebrzdia žiadne limity. Všetko je pre nich možné. Ich výskum má potenciál významne urýchliť nájdenie účinného riešenia PCB problému,“ dodáva.

VSE podporila výskum až dvakrát

Výskum získal podporu VSE nielen prostredníctvom nadácie tejto energetickej spoločnosti, ale spolu so zákazníkmi VSE aj cez službu Zelená energia. V rámci nej ponúka zákazníkovi elektrinu vyrobenú z obnoviteľných zdrojov a garantuje, že podporuje udržateľnosť a prispieva na komunitné projekty. Do nich sa môžu zapojiť aj zákazníci. PCB výskum mladých vedcov je práve tento prípad.

„Tento výskum je okrem sľubných výsledkov ukázkou spolupráce talentovaných mladých ľudí, akademického a komerčného sektora. Spoločnosť VSE dlhodobo podporuje udržateľné projekty s pozitívnym dopadom na životné prostredie a okolie. Výskum Alexa a Jozefa

považujem za veľmi dôležitý nielen pre náš región,“ hovorí predseda predstavenstva a generálny riaditeľ VSE, Juraj Bayer.

Prvé známky intoxikácie PCB, ktoré sa dostali do životného prostredia, boli zistené v roku 1936 (Zdroj: VSE)

Aktuálne študijné povinnosti chlapcov síce objektívne uberú z tempa výskumu, ale obaja sa mu chcú venovať aj naďalej. A hoci bude potrebný ešte nejaký čas, aby táto metóda priniesla výsledky v praxi, ide o veľmi sľubný projekt. Ten nielen oživil záujem o závažný problém, ale dáva nádej, že existujú relatívne lacné a jednoduché biologické možnosti na zníženie kontaminácie PCB.

Čo sú PCB?

PCB sú polychlórované bifenyly. Prvé PCB boli syntetizované už v roku 1881 a ich priemyselná produkcia sa začala v roku 1929 v USA vo firme Monsanto Chemical Company. Vo veľkom objeme sa vyrábali najmä v období 30. až 70. rokov dvadsiateho storočia. Odhaduje sa, že celkovo sa ich na svete vyrobilo 1,2 až 1,5 milióna ton a na Slovensku viac ako 20 tisíc ton.

Používali sa najmä ako nehorľavé elektroizolačné kvapaliny, náplne kondenzátorov a transformátorov či teplotné médium v ohrevných systémoch. Pridávali sa tiež do pesticídov, tlačiarenských farieb, lepidiel a tmelov. Prvé známky intoxikácie PCB, ktoré sa dostali do životného prostredia, boli zistené v roku 1936. Tieto látky sa u nás používali až do roku 1984, kedy bola ich výroba kvôli vysokej toxicite zakázaná.

V roku 2020 bola v lokalite Strážske vyhlásená mimoriadna situácia kvôli ohrozeniu zdravia II. stupňa. Platí zákaz konzumácie rýb z rieky Laborec či Zemplínskej Šíravy, a tiež ulovenej divokej zveri z oblasti. PCB sa vyznačujú vysokou chronickou toxicitou a hromadia sa v tukových tkanivách zvierat a ľudí. Človek ich prijíma potravou a z tela živočíchov sú prakticky neodbúrateľné. Škodliviny pretrvávajú v pôde veľmi dlho a len veľmi pomaly podliehajú rozkladu. Preto patria k najzávažnejším environmentálnym hrozbám.

(8:10, TS)

Stomatologickú kliniku v košickej UNLP čiastočne zrekonštruovali. Pribudla aj nová ambulancia [↗](#)

📅 20. 9. 2024, 9:08, Zdroj: kosice.dnes24.sk [↗](#), Vydavateľ: internet.sk, a. s., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 10 190 GRP: 0,23 OTS: 0,00 AVE: 394 EUR

Stomatologickú kliniku v košickej UNLP čiastočne zrekonštruovali. Pribudla aj nová ambulancia

Klinika stomatológie a maxilofaciálnej chirurgie Univerzitnej nemocnice Louisa Pasteura Košice prešla čiastočnou rekonštrukciou.

Zdroj: Facebook.com/Univerzita_nemocnica_L_Pasteura_Kosice

V V. pavilóne, ktorý je pamiatkovo chránenou budovou v areáli na Rastislavovej ulici, tak okrem vynovených priestorov pribudli aj moderné prístroje a nová ambulancia. Z nemocnice o tom informovala Ladislava Šustová.

Cieľom bolo skvalitniť poskytovanie zdravotnej starostlivosti pacientom, zlepšiť podmienky práce zamestnancom a zabezpečiť výučbu študentov medicíny v komfortnom prostredí.

„Vďaka spoločnému projektu UNLP a Lekárskej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (LF **UPJŠ**) v Košiciach bola vybudovaná aj nová ambulancia maxilofaciálnej chirurgie, kde sa bude vykonávať široké spektrum ambulantných výkonov orálnej a maxilofaciálnej chirurgie,“ uviedol riaditeľ nemocnice Ľuboslav Beňa s tým, že slúžiť bude aj potrebám pacientov v ústavnej pohotovostnej službe.

UNLP z vlastných zdrojov realizovala stavebné práce, nové rozvody, elektroinštaláciu, položila podlahovú krytinu a inštalovala sanitu. LF zakúpila dve nové stomatologické súpravy. Nábytok a počítače venovali sponzori.

Pribudla aj nová konzultačná miestnosť pre personál a študentov. Materiálne a technické zázemie miestnosti umožní výučbu a skúšanie modernou interaktívnou formou.

Zdroj: TASR

Autor: Global24 s.r.o.

Dvaja gymnazisti možno prišli na spôsob, ako zlikvidovať toxické PCB látky z pôdy v Strážskom! [🔗](#)

📅 20. 9. 2024, 9:35, Zdroj: [kosice.dnes24.sk](https://www.kosice.dnes24.sk) [🔗](#), Vydavateľ: internet.sk, a. s., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ, Ďalšie zdroje: [presov.dnes24.sk](https://www.presov.dnes24.sk)

Dosah: 18 042 GRP: 0,40 OTS: 0,00 AVE: 766 EUR

Dvaja gymnazisti možno prišli na spôsob, ako zlikvidovať toxické PCB látky z pôdy v Strážskom!

K likvidácii toxických PCB látok z pôdy v Strážskom by mohol významne prispieť výskum dvoch stredoškolákov.

Zdroj: TASR/František Iván

Prístup prešovských gymnazistov Jozefa Jabczuna a Alexa Kaderku spočíva vo využití mikroorganizmov na rozklad nebezpečných látok. Dosiahli už nádejné laboratórne výsledky. So svojim výskumom uspeli aj na domácich a medzinárodných študentských súťažiach a zaujali aj slovenské univerzity.

Ako stredoškoláci informovali novinárov, z pôdy v Strážskom sa im podarilo identifikovať baktérie, ktoré rozkladajú PCB látky na menej toxické medziprodukty. Zároveň našli aj spôsob transportovania mikroorganizmov do zasiahnutých lokalít s využitím aktívneho uhlia.

Svoju metódu s názvom MARS PCB zatiaľ odskúšali v laboratórnych podmienkach. „Chceli sme vytvoriť nielen efektívnu, ale hlavne regeneratívnu, udržateľnú a cenovo dostupnú metódu na riešenie PCB environmentálnych záťaží nielen na Slovensku,“ priblížili svoju motiváciu.

Unikátne výsledky

Prínos výskumu a odhodlanie študentov ocenil aj ich mentor – docent Peter Pristaš z Prírodovedeckej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**). „Unikátne sú nielen baktérie a nosič, na ktorý prišli, ale aj výsledky výskumu. V simulovaných experimentoch v laboratórnych podmienkach dokázali odstrániť vysoké percento PCB z pôdy, v priemere až 40 – 50 percent. To je úroveň, aká v odbornej literatúre nie je ešte ani popísaná. Ide o neuveriteľne dobré až unikátne výsledky,“ objasnil mikrobiológ.

Riešenie pôvodne študentského projektu začalo pred tromi rokmi, keď mali mladí výskumníci len 14, respektíve 16 rokov. Viedla ich učiteľka biológie Miriam Feretová. Postupne sa ich snaženie aj s podporou Nadácie VSE a univerzity dostalo na vyššiu úroveň.

Ešte dlhá cesta

V súčasnosti 19-ročný gymnazista Jozef Jabczun priblížil, že vyselektované baktérie sú účinné najmä na degradáciu nízko-chlórovaných PCB, hlavnú výzvu do budúcnosti tak vidí dosiahnuť takýto výsledok aj pre vyššie chlórované PCB. „To je asi tá hlavná vec, ktorú by sme potrebovali na to, aby sme mohli rozmýšľať nad nejakými testami už aj v teréne,“ povedal.

Docent Pristaš doplnil, že potrebných bude ešte veľa ďalších pokusov a otázne je, ako bude celý proces z laboratória fungovať v meniacich sa prírodných podmienkach. „V tejto chvíli máme náznak toho, že by to mohlo byť použité. Ale tých experimentov, ktoré treba urobiť, aby to viedlo k nejakej reálnej aplikácii, je ešte veľmi veľa,“ vysvetlil.

PCB látky

Polychlórované bifenoly (PCB) predstavujú pre životné prostredie veľké nebezpečenstvo. Vyznačujú sa vysokou chronickou toxicitou a hromadia sa v tukových tkanivách zvierat a ľudí. Človek ich prijíma potravou a z tela živočíchov sú prakticky neodbúrateľné. Hlavným producentom týchto odpadov do roku 1983, kedy skončila výroba, pri ktorej vznikali, bol štátny podnik Chemko Strážske.

Zdroj: TASR

Autor: Global24 s.r.o.

Unikátna metóda dvoch stredoškólkov odstráni PCB látky z pôdy

20. 9. 2024, 12:17, Zdroj: regiony.sme.sk, Vydavateľ: Petit Press, a.s., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Ďalšie zdroje: regiony.sme.sk

Dosah: 15 352 GRP: 0,34 OTS: 0,00 AVE: 715 EUR

Výskum dvoch stredoškólkov s podporou VSE môže byť prelomový pri likvidácii PCB.

Kontaminácia Strážskeho a okolia PCB látkami je tikajúcou environmentálnou bombou. Hoci problém je dlhodobo známy, doteraz čaká na riešenie. K vyčisteniu PCB z pôdy môže významne prispieť výskum dvoch stredoškólkov – Alexa Kanderku a Jozefa Jabczuna, ktorý podporila spoločnosť Východoslovenská energetika a.s. (VSE). Mladí vedci dosiahli aj vďaka jej podpore unikátne laboratórne výsledky.

V Strážskom sa nachádza jedna z najväznejších ekologických záťaží na Slovensku. Zároveň je to podľa Greenpeace aj celosvetovo najrizikovejšia lokalita kontaminovaná PCB. Ohrozuje zdravie viac ako 220 tisíc ľudí. Väčšina doterajších pokusov riešiť situáciu sa zamerala len na zneškodnenie obsahu sudov s PCB v areáli pôvodcu kontaminácie. Látky sa však medzičasom uvoľnili aj do okolitej pôdy. Mladí výskumníci sa preto sústredili práve na ňu. Keď s výskumom začínali, mali len 14 resp. 16 rokov.

Unikátne baktérie, aj výsledky

Z pôdy v Strážskom sa im podarilo identifikovať unikátne baktérie, ktoré rozkladajú PCB s vysokou účinnosťou na menej toxické medzi produkty. Mladí vedci našli aj spôsob transportovania mikroorganizmov do zasiahnutých lokalít tak, aby na mieste efektívne vykonávali svoju prácu – rozkladali PCB. Svoju metódu nazvali MARS PCB a odskúšali ju zatiaľ v laboratórnych podmienkach. „Chceli sme vytvoriť nielen efektívnu, ale hlavne regeneratívnu, udržateľnú a cenovo dostupnú metódu na riešenie PCB environmentálnych záťaží nielen na Slovensku,“ hovoria o svojej motivácii Alex a Jozef. Priznávajú, že sa to síce celé začalo ako študentský projekt, keď však videli, že ich metóda dokáže rozkladať niektoré druhy PCB až s účinnosťou 90 percent, bolo jasné, že musia pokračovať.

Výskum môže pomôcť všetkým kontaminovaným oblastiam

Výskum zaujal aj slovenské univerzity. Najvýznamnejšiu pomoc poskytla Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Mentor Alexa a Jozefa, docent Peter Pristaš hovorí, že projekt ho oslovil nielen preto, že sa v tejto kontaminovanej oblasti narodil a žije tam dlhé roky, ale aj kvôli odhodlanosti chalanov. Tá sa vyplatila.

„Unikátne sú nielen baktérie a nosič, na ktorý prišli, ale aj výsledky výskumu. V simulovaných experimentoch v laboratórnych podmienkach dokázali odstrániť vysoké percento PCB z pôdy, v priemere až 40 – 50 percent. To je úroveň, aká v odbornej literatúre nie je ešte ani popísaná. Ide o neuveriteľne dobré až unikátne výsledky,“ hovorí docent Pristaš.

Podľa pedagogičky Miriam Feretovej, učiteľky biológie, ktorá neúnavne podporuje mladých vedcov v Prešove a okolí a ujala sa aj Alexa a Jozefa, ich výskum prekročil slovenský aj regionálny význam. „Okrem húževnatosti im v tom pomáha aj to, že ich na rozdiel od dospelých nebrzdia žiadne limity. Všetko je pre nich možné. Ich výskum má potenciál významne urýchliť nájdenie účinného riešenia PCB problému,“ dodáva.

Na výskum stredoškólkov upozorňuje aj inštalácia pred košíckym Auparkom VSE podporila výskum až dvakrát

Výskum získal podporu VSE nielen prostredníctvom nadácie tejto energetickej spoločnosti, ale spolu so zákazníkmi VSE aj cez službu Zelená energia. V rámci nej ponúka zákazníkovi elektrinu vyrobenú z obnoviteľných zdrojov a garantuje, že podporuje udržateľnosť a prispieva na komunitné projekty. Do nich sa môžu zapojiť aj zákazníci. PCB výskum mladých vedcov je práve tento prípad. „Tento výskum je okrem sľubných výsledkov ukážkou spolupráce talentovaných mladých ľudí, akademického a komerčného sektora. Spoločnosť VSE dlhodobo podporuje udržateľné projekty s pozitívnym dopadom na životné prostredie a okolie. Výskum Alexa a Jozefa považujem za veľmi dôležitý nielen pre náš región,“ hovorí predseda predstavenstva a generálny riaditeľ VSE, Juraj Bayer.

Aktuálne študijné povinnosti chlapcov síce objektívne uberú z tempa výskumu, ale obaja sa mu chcú venovať aj naďalej. A hoci bude potrebný ešte nejaký čas, aby táto metóda priniesla výsledky v praxi, ide o veľmi sľubný projekt. Ten nielen oživil záujem o závažný problém, ale dáva nádej, že existujú relatívne lacné a jednoduché biologické možnosti na zníženie kontaminácie PCB.

Čo sú PCB

PCB sú polychlóvané bifenyle. Prvé PCB boli syntetizované už v roku 1881 a ich priemyselná produkcia sa začala v roku 1929 v USA vo firme Monsanto Chemical Company. Vo veľkom objeme sa vyrábali najmä v období 30. až 70. rokov dvadsiateho storočia. Odhaduje sa, že celkovo sa ich na svete vyrobilo 1,2 až 1,5 milióna ton a na Slovensku viac ako 20 tisíc ton. Používali sa najmä ako nehorľavé elektroizolačné kvapaliny, náplne kondenzátorov a transformátorov či teplonosné médium v ohrevných systémoch. Pridávali sa tiež do pesticídov, tlačiarenských farieb, lepidiel a tmelov. Prvé známky intoxikácie PCB, ktoré sa dostali do životného prostredia, boli zistené v roku 1936. Tieto látky sa u nás používali až do roku 1984, kedy bola ich výroba kvôli vysokej toxicite zakázaná.

V roku 2020 bola v lokalite Strážske vyhlásená mimoriadna situácia kvôli ohrozeniu zdravia II. stupňa. Platí zákaz konzumácie rýb z rieky Laborec či Zemplínskej Šíravy, a tiež ulovenej divokej zveri z oblasti. PCB sa vyznačujú vysokou chronickou toxicitou a hromadia sa v tukových tkanivách zvierat a ľudí. Človek ich prijíma potravou a z tela živočíchov sú prakticky neodbúrateľné. Škodliviny pretrvávajú v pôde veľmi dlho a len veľmi pomaly podliehajú rozkladu. Preto patria k najzávažnejším environmentálnym hrozbám.

V pamiatkovo chránenej budove historického areálu UNLP pacientov vítajú vynovené priestory, pribudli moderné prístroje aj nová ambulancia

20. 9. 2024, 15:26, Zdroj: [lekarskenoviny.sk](https://www.lekarskenoviny.sk), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 105 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 44 EUR

V pamiatkovo chránenej budove historického areálu UNLP pacientov vítajú vynovené priestory, pribudli moderné prístroje aj nová ambulancia

Redakcia

19. september 2024 – Historické pavilóny opradené 100-ročnou históriou Univerzitnej nemocnice L. Pasteura v Košiciach (UNLP) v areáli na Rastislavovej ulici sú vzácnym zovňajškom medicíny 21. storočia. V jednom z nich, v pavilóne V., sídli Klinika stomatológie a maxilofaciálnej chirurgie (KSaMFCH), ktorej útroby v posledných mesiacoch prešli čiastočnou rekonštrukciou. „Cieľom bolo skvalitniť najmä poskytovanie zdravotnej starostlivosti pacientom, zlepšiť podmienky práce zamestnancom a v neposlednom rade zabezpečiť výučbu študentov medicíny v komfortnom prostredí. Vďaka spoločnému projektu UNLP a Lekárskej fakulty **UPJŠ** bola vybudovaná aj nová ambulancia maxilofaciálnej chirurgie, kde sa bude vykonávať široké spektrum ambulantných výkonov orálnej a maxilofaciálnej chirurgie. Zároveň bude slúžiť potrebám pacientov v ústavnej pohotovostnej službe,“ uviedol riaditeľ UNLP MUDr. Ľuboslav Beňa, PhD., MPH.

Obnova priestorov a prístrojového vybavenia

Z kapitálových výdavkov UNLP Košice bol zakúpený nový operačný stôl, artroskop pre temporomandibulárny kĺb, mobilný ultrazvukový odstraňovač zubného kameňa s pieskovačom a prístroj na rýchlu dezinfekciu a sterilizáciu stomatologických násadcov. „Pribudli nám aj dve moderné stomatologické súpravy na ambulancii čelustnej ortopédie a na protetickej ambulancii. Inštaláciu prístrojov sa naplno využije ich diagnostický, ako aj terapeutický potenciál. Rekonštrukcia a adaptácia priestorov umožní zvýšiť počet vyšetrených a ošetrovaných pacientov, zabezpečiť lepšiu intimitu a komfort ošetrovania,“ uviedol zástupca prednostu MDDr. Branislav Borza, PhD.

Kompletná rekonštrukcia priestorov kliniky

Univerzitná nemocnica z vlastných zdrojov realizovala stavebné práce, nové rozvody, elektroinštaláciu, položila podlahovú krytinu a inštalovala sanitu. Lekárska fakulta zakúpila dve nové stomatologické súpravy. Nábytok a počítače venovali sponzori. „Nová ambulancia maxilofaciálnej chirurgie spĺňa všetky moderné štandardy poskytovania zdravotnej starostlivosti, čo poskytne vyšší komfort a súkromie ošetrovaným pacientom,“ uviedol prednosta kliniky MUDr. Peter Kizek, PhD., MHA, MPH. Vzhľadom na narastajúci počet študentov zubného lekárstva a zvyšujúce sa nároky na ich vzdelávanie, bola vybudovaná aj nová konzultačná miestnosť pre personál a študentov. Materiálne a technické zázemie miestnosti tak umožní výučbu a skúšanie modernou interaktívnou formou.

Stúpa počet pacientov s ochoreniami orofaciálnej oblasti, pomôžu špecializované tímy

Spektrum diagnostikovaných a liečených ochorení sa zvyšuje, rovnako aj ich časová, technologická a finančná náročnosť. Víziou KSaMFCH je preto vytvorenie špecializovaných tímov, zameraných na jednotlivé ochorenia, čím sa kvalitne obsiahne celá náplň odborov zubného lekárstva, orálnej a maxilofaciálnej chirurgie. „Aktuálne už funguje tím pre liečenie porúch temporomandibulárneho kĺbu, ktorý využíva už spomínaný artroskop, ktorý je v súčasnosti najmodernejší a najnovší na Slovensku. Ďalšou skupinou ochorení, pre ktorú má klinika vytvorený špecializovaný tím, sú anomálie zubov a tvárového skeletu,“ uviedol prednosta kliniky.

Pracovisko poskytuje komplexnú starostlivosť o pacientov s dentálnymi a skeletálnymi anomáliami v orofaciálnej oblasti, vrátane komplexných rekonštrukcií vykonávaných pomocou trojdimenzionálneho plánovania a umelej inteligencie. Samozrejmosťou je nepretržite fungujúci traumatologický tím, pre liečbu úrazov orofaciálnej oblasti. „V krátkom čase pribudne aj tím pre mikrovaskulárne rekonštrukcie po rozsiahlych resekcčných výkonoch v rámci liečby nádorov orofaciálnej oblasti. Aktuálne kompletizujeme prístrojové vybavenie a školíme personál,“ dopĺňa prednosta.

Popri vysokošpecializovanej odbornej činnosti poskytuje KSaMFCH pacientom aj kompletnú stomatologickú starostlivosť, pričom sa prioritne zameriava na stavy a diagnózy, ktoré nie je schopná zastrešiť periférna ambulantná sféra. Ide napríklad o sanácie chrupu v celkovej anestézii u pacientov s psychosomatickými ochoreniami, či alergiami na lokálne anestetiká, taktiež o liečbu rázštepov, komplikovaných zápalových ochorení, polymorbídnych pacientov a pacientov vyžadujúcich si úzku interdisciplinárnu spoluprácu.

Prevenia je prvoradá

Popri samotnej diagnostike a liečbe ochorení, na pracovisku kladú veľký dôraz na prevenciu. „Väčšine ochorení dutiny zubov a dutiny ústnej sa dá účinne predchádzať,“ hovorí zástupca prednostu MDDr. Borza. Narastajúcu potrebu a význam dentálnej hygieny reflektujú aj na KSaMFCH. V súčasnosti sa preto čoraz viac zameriavajú aj na výkony dentálnej hygieny. „V krátkej budúcnosti plánujeme poskytovať komplexnú dentálnu hygienu v širšom rozsahu,“ dodal zástupca prednostu.

Zdroj, foto: UNLP Košice, TS

Autor: Redakcia

Najväčší slovenský festival inovácií a technológií SlovakiaTech Fórum-Expo 2024 otvorí brány už na budúci týždeň [✉](#)

📅 20. 9. 2024, 17:58, Zdroj: tvnoviny.sk ✉, Vydavateľ: MARKÍZA - SLOVAKIA, spol. s r.o., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 106 101 GRP: 2,36 OTS: 0,02 AVE: 1102 EUR

Najväčší slovenský festival inovácií a technológií SlovakiaTech Fórum-Expo 2024 otvorí brány už na budúci týždeň

SlovakiaTech Fórum-Expo v Košiciach odkrýva silný domáci inovačný potenciál. Sústreď sa na budúcnosť mobility, udržateľnosť a smart domácnosti.

Košice opäť na dva dni ožijú inováciami. V dňoch 24. a 25. septembra budú hostiť najväčšiu inovačnú a technickú konferenciu s veľtrhom SlovakiaTech Fórum-Expo 2024. V poradí 6. ročník prinesie opäť najhorúcejšie novinky zo sveta vedy, vývoja, inovácií a nových technológií, ale aj množstvo príležitostí na networking a hľadanie potenciálnych investorov. Slogan podujatia „Future of mobility“ prezrádza, že nosnou témou bude najmä budúcnosť dopravy a elektromobilita. Študenti, vývojári, vedci, startupisti a zástupcovia firiem aj štátu budú na konferencii hovoriť aj o smart domácnostiach, udržateľnosti a digitalizácii.

Prezident SlovakiaTechu a bývalý minister hospodárstva Juraj Miškov je presvedčený, že zvyšovanie efektivity výroby môže ísť ruka v ruke s udržateľnosťou. „Technológie ľudstvu uľahčujú život a zvyšujú aj produktivitu práce. Našou úlohou je brať ohľad aj na planétu a ďalšie generácie. Preto popri zvyšovaní produktivity musíme hľadať možnosti znižovania emisií a spotreby zdrojov,“ prezradil Miškov.

Na podujatí sa počas 2 dní na 3 pódiumoch predstaví vyše 120 domácich a zahraničných spíkov a v sekcii Expo až 41 vystavovateľov. „Minulý, 5. ročník podujatia navštívilo rekordných 3 000 návštevníkov. Išlo predovšetkým o odborníkov na vedu, technológie a inovácie i zástupcov firiem a štátnych inštitúcií. Teší ma, že nás navštevuje čoraz viac študentov stredných a vysokých škôl. Inovácie sú pre Slovensko kľúčové a bez zavedenia nových trendov a technológií do všetkých oblastí našej spoločnosti nemôže byť naša krajina konkurencieschopná v Európe a vo svete,“ uviedol prezident SlovakiaTechu.

Na konferencii vystúpi aj podpredseda vlády SR pre Plán obnovy a znalostnú ekonomiku Peter Kmec. Ako uviedol, „Slovensko má potenciál byť inovačným lídrom, no na to potrebuje spoluprácu medzi podnikmi, výskumnými inštitúciami a vládou. V oblasti výskumu, vývoja a inovácií úrad pripravuje nový zákon, ktorý zlepší koordináciu týchto oblastí a optimalizuje poskytovanie podpory pre výskumný sektor prostredníctvom agentúr. Na konferencii úrad predstaví investície zo zelenej kapitoly REPowerEU, ktoré prinesú inovácie v obsahu vzdelávania stredných odborných škôl. Uvedomujeme si, že je najvyšší čas, aby na zmenu prístupu ku klíme reagoval aj slovenský vzdelávací systém,“ uviedol vicepremiér.

Tohtoročný SlovakiaTech predstaví 4 základné tematické sekcie: CarTech (elektromobilita a budúcnosť dopravy), HomeTech (smart systémy, umelá inteligencia v domácnostiach a internet veci), ClimateTech (technológie obnoviteľných zdrojov energie, inovácie v udržateľnosti a ekológii), DigiTech (trendy a výzvy v kybernetickej bezpečnosti, umelá inteligencia v biznise, digitálne zručnosti budúcnosti a vzdelávanie).

Súčasťou inovačno-technologického festivalu SlovakiaTechu 2024 bude aj výstavná časť EXPO, ktorá uvedie množstvo zaujímavých noviniek najmä od slovenských firiem a startupov.

Návštevníci si budú môcť vyskúšať pilotovať bojový vrtuľník, pomocou VRM - simulátora, alebo vlakový trenažér simulujúci jazdu z kabíny rušňovodiča. K veľmi populárnym zastávkam v sekcii Expo bude nesporne patriť aj virtuálna realita. Lákadlom bude nesporne aj štvornohý autonómny robot ARTABAN podobný psovi, ktorý je určený na prácu v ťažko dostupných terénoch, pri živelných pohromách a záchranných prácach.

V Košiciach sa predstaví aj holografický asistent na živú komunikáciu. Táto stále populárnejšia technológia postupne nahrádza klasické online videokonferencie. Jej princíp spočíva v tom, že na jednom mieste sníma kamerou rečníka a na druhom mieste hovidia diváci v realistickom obraze, ako živého. Prvýkrát v histórii SlovakiaTechu vystúpia niektorí rečníci na pódium vďaka tejto technológii v tzv. holoboxe. Túto technologickú novinku môžu vidieť návštevníci hneď v utorok 24. septembra, kedy SlovakiaTech slávnostne otvorí prezident SR Peter Pellegrini. Samozrejme prostredníctvom príhovoru z holoboxu, keďže v tom čase už bude na zahraničnej návšteve OSN v New Yorku.

Na návštevníkov čakajú aj expozície piatich slovenských univerzít: Technickej univerzity v Košiciach, **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Slovenskej technickej univerzity v Bratislave, Žilinskej univerzity a Univerzity veterinárneho lekárstva a farmácie v Košiciach.

K sprievodným podujatiam SlovakiaTech 2024 bude patriť aj Hackathon organizovaný Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja SR, Košickým samosprávnym krajom a projektom hacknime.to.

Organizátorom podujatia je nezisková organizácia – SlovakiaTech. Odborným garantom je PhDr. Juraj Miškov, prezident SLOVAKIATECH FÓRUM-EXPO 2024, poradca podpredsedu vlády SR pre Plán obnovy a znalostnú ekonomiku a bývalý minister hospodárstva SR.

Hlavným partnerom SlovakiaTechu 2024 sú Nadácia SPP a SARIO. Exkluzívny automobilový partner Porsche Slovensko a ďalšími partnermi sú SEPS, JAVYS, Nexer, SBA, ZSSK, T-Systems, Digitálna koalícia a Alslovakia.

SlovakiaTech Fórum-Expo 2024 sa uskutoční v košickom Kulturparku v dňoch 24.9. a 25.9.2024 pod záštitou prezidenta Slovenskej republiky Petra Pellegriniho, Úradu podpredsedu vlády SR pre Plán obnovy a znalostnú ekonomiku Petra Kmeca, Ministerstva obrany SR, Ministerstva vnútra SR, Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, Ministerstva hospodárstva SR, Ministerstva dopravy SR, Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, Ministerstva pôdohospodárstva SR, Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR, Košického samosprávneho kraja a Mesta Košice.

Termín: 24. a 25. septembra 2024

Miesto: Kulturpark, Kukučínova 2, 040 01 Košice

Otvorenie podujatia: 9.00 hod

PROGRAM 24.9.2024 (utorok):

9.00 OTVORENIE KONFERENCIE

Juraj MIŠKOV, prezident SlovakiaTech 2024

Peter PELLEGRINI, prezident Slovenskej republiky (cez holobox)

Peter KMEC, podpredseda vlády SR pre Plán obnovy a znalostnú ekonomiku

Michal KALIŇÁK, štátny tajomník Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR

Vladimír VNUK, štátny tajomník Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

10.00 PREHLIADKA VEĽTRHU SLOVAKIATECH - EXPO

10.30 TLAČOVÝ BRÍFING, vo foyer budovy Alfa Kulturparku

Aktualizovaný program SlovakiaTech 2024 nájdete na www.slovakiatech.sk/program. Vstup na konferenciu je bezplatný! Podmienkou je on-line registrácia cez stránku www.slovakiatech.sk/registracia.

Správy [↗](#)

📅 21. 9. 2024, 7:00, Relácia: **Správy**, Stanica: **TA3**, Vydavateľ: **C.E.N. s.r.o.**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**
Dosah: **5 000 GRP**, **0,11 OTS**, **0,00 AVE**, **2944 EUR**

[strojový prepis] ...Na **univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** slávnostne otvorili nový akademický rok. Jej vedenie si pri tejto príležitosti prvýkrát po dvadsiatich siedmich rokoch oblieklo nové taláre. Takto vyzerali taláre rektora a prorektorov, ktoré pri slávnostných príležitostiach nosili doteraz...

Akademici a móda? Vedenie univerzity v Košiciach si oblieklo nové taláre, výšivky majú skrytý význam [🔗](#)

📅 21. 9. 2024, 8:02, Zdroj: [ta3.com](#) [🔗](#), Vydavateľ: C.E.N. s.r.o., Autor: Katarína Cimborová, Sentiment: Pozitívny, Téma: Rektorát UPJŠ, Kľúčové slová: rektor UPJŠ v Košiciach, Daniel Pella, rektor UPJŠ

Dosah: 62 403 GRP: 1,39 OTS: 0,01 AVE: 849 EUR

Akademici a móda? Vedenie univerzity v Košiciach si oblieklo nové taláre, výšivky majú skrytý význam

Slovensko Zahranicie Ekonomika Regióny Šport Tlačové besedy Spoločnosť Auto-Moto Zdravie News in English

nedľa 29. 9. Michal, Michaela

ta3/Katarína Cimborová

21.9.2024 08:02

Akademici a móda? Áno, hoci nejde o trendy. Na Univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach slávnostne otvorili nový akademický rok. Jej vedenie si pri tejto príležitosti prvýkrát po 27 rokoch oblieklo nové taláre.

Nový dizajn

Takto vyzerali taláre **rektora** a prorektorov, ktoré pri slávnostných príležitostiach nosili doteraz. Na Univerzite Pavla Jozefa Šafárika si po takmer 30 rokoch povedali, že je čas na zmenu.

Na novom dizajne akademických odevov pracovala päťčlenná komisia zložená z členov vedenia univerzity, katedry histórie a módnej návrhárky.

Hlavnou požiadavkou **rektora** univerzity bolo, aby jeho talár nezdobila prírodná, ale umelá kožušina. S výsledkom je spokojný.

„Naša módna dizajnérka urobila neuveriteľne zázračný kus práce,“ povedal **rektor UPJŠ v Košiciach Daniel Pella**.

V Košiciach budú pochodovať za život. Pripravte sa na dopravné obmedzenia

Výšivky s významom

Návrhárka Louisa Dvorak pamätala aj na praktickú stránku. Na nových talároch preto tentoraz nechýbajú vrecká.

„Cítim sa v tom veľmi dobre. Je to urobené v symbolike univerzity a mesta Košice, samozrejme už sú použité nové materiály,“ uviedla prorektorka pre medzinárodné vzťahy **UPJŠ** Slávka Tomaščíková.

Taláre sú celé červené so zlatými výšivkami. Plamenný ovál symbolizuje jezuitskú tradíciu univerzitného vzdelávania.

„Druhým symbolom je Anjouska ľalia, ktorá bola udelená erbu mesta Košice od Ľudovíta z Anjou,“ vysvetlila hovorkyňa **UPJŠ** Laura Hoľanová.

Univerzita si tento rok pripomína 65. výročie svojho založenia. V aktuálnom akademickom roku sa tam vzdeláva vyše 7-tisíc študentov z takmer 70 krajín celého sveta.

Autor: Katarína Cimborová

Vynovená Klinika stomatológie a maxilofaciálnej chirurgie v UNLP Košice vstupuje do novej éry

21. 9. 2024, 9:13, Zdroj: akcnemamy.akcnezeny.sk, Autor: Frederika Lyžičiar, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 2 362 GRP: 0,05 OTS: 0,00 AVE: 212 EUR

Vynovená Klinika stomatológie a maxilofaciálnej chirurgie v UNLP Košice vstupuje do novej éry

Historický areál Univerzitnej nemocnice L. Pasteura (UNLP) v Košiciach na Rastislavovej ulici, so svojou bohatou storočnou históriou, vstupuje do novej éry. Klinika stomatológie a maxilofaciálnej chirurgie (KSaMFCH) prešla výraznou rekonštrukciou, ktorá priniesla nielen vynovené priestory, ale aj moderné technológie, zvyšujúce kvalitu poskytovanej starostlivosti. Nové prístroje a špecializované tímy sú zárukou, že pacienti sa môžu tešiť na lepšiu a efektívnejšiu zdravotnú starostlivosť.

Spájanie histórie s modernou medicínou

Univerzitná nemocnica L. Pasteura v Košiciach je známa svojimi historickými pavilónmi, ktoré teraz spájajú storočnú tradíciu s najnovšími trendmi v medicíne. Pavilón V., domov Kliniky stomatológie a maxilofaciálnej chirurgie, nedávno prešiel významnou rekonštrukciou, ktorá posunula tento priestor na úroveň 21. storočia.

„Cieľom bolo skvalitniť najmä poskytovanie zdravotnej starostlivosti pacientom, zlepšiť podmienky práce zamestnancom a v neposlednom rade zabezpečiť výučbu študentov medicíny v komfortnom prostredí,“ uviedol riaditeľ UNLP, MUDr. Ľuboslav Beňa, PhD., MPH. Vďaka spolupráci medzi UNLP a Lekárskou fakultou **UPJŠ** bola vybudovaná aj nová ambulancia maxilofaciálnej chirurgie, ktorá sa bude zameriavať na široké spektrum ambulantných výkonov orálnej a maxilofaciálnej chirurgie. „Zároveň bude slúžiť potrebám pacientov v ústavnej pohotovostnej službe,“ dodal MUDr. Beňa.

Modernizácia prístrojového vybavenia

Rekonštrukcia kliniky priniesla aj zásadnú modernizáciu prístrojového vybavenia, ktoré bolo financované z kapitálových výdavkov UNLP Košice. Klinika teraz disponuje novým operačným stolom, artroskopom pre temporomandibulárny kĺb, mobilným ultrazvukovým odstraňovačom zubného kameňa s pieskovačom a prístrojom na rýchlu dezinfekciu a sterilizáciu stomatologických násadcov.

„Pribudli nám aj dve moderné stomatologické súbory na ambulancii čelustnej ortopedie a na protetickej ambulancii. Inštaláciu prístrojov sa naplno využije ich diagnostický, ako aj terapeutický potenciál. Rekonštrukcia a adaptácia priestorov umožní zvýšiť počet vyšetrených a ošetrovaných pacientov, zabezpečiť lepšiu intimitu a komfort ošetrovania,“ vysvetlil zástupca prednostu MDDr. Branislav Borza, PhD.

Rekonštrukcia priestorov a nové vybavenie

Stavebné práce, nové rozvody, elektroinštalácie, podlahová krytina a sanitárne zariadenia boli financované z vlastných zdrojov UNLP. Lekárska fakulta prispela dvoma novými stomatologickými súpravami, zatiaľ čo nábytok a počítače boli darom od sponzorov. „Nová ambulancia maxilofaciálnej chirurgie spĺňa všetky moderné štandardy poskytovania zdravotnej starostlivosti, čo poskytne vyšší komfort a súkromie ošetrovaným pacientom,“ uviedol prednosta kliniky, MUDr. Peter Kizek, PhD., MHA, MPH.

Vzhľadom na narastajúci počet študentov zubného lekárstva a zvyšujúce sa nároky na ich vzdelávanie, klinika zriadila aj novú konzultačnú miestnosť pre personál a študentov. „Materiálne a technické zázemie miestnosti tak umožní výučbu a skúšanie modernou interaktívnou formou,“ doplnil MUDr. Kizek.

Prečítajte si: Digitálna Univerzita: Za týmto štúdiom chodia ženy, ktoré chcú nakopnúť svoju kariéru aj budúcnosť

Špecializované tímy a rastúci počet pacientov

Počet pacientov s ochoreniami orofaciálnej oblasti neustále rastie, čo kladie zvýšené nároky na kliniku. „Spektrum diagnostikovaných a liečených ochorení sa zvyšuje, rovnako aj ich časová, technologická a finančná náročnosť. Víziou KSaMFCH je preto vytvorenie špecializovaných tímov, zameraných na jednotlivé ochorenia, čím sa kvalitne obsiahne celá náplň odborov zubného lekárstva, orálnej a maxilofaciálnej chirurgie,“ uviedol MUDr. Kizek.

Jedným z úspešne fungujúcich tímov je tím pre liečenie porúch temporomandibulárneho kĺbu, ktorý využíva artroskop, označený ako najmodernejší svojho druhu na Slovensku. „Ďalšou skupinou ochorení, pre ktorú má klinika vytvorený špecializovaný tím, sú anomálie zubov a tvárového skeletu,“ dodal prednosta.

Klinika poskytuje komplexnú starostlivosť o pacientov s dentálnymi a skeletálnymi anomáliami v orofaciálnej oblasti, vrátane komplexných rekonštrukcií pomocou trojdimenzionálneho plánovania a umelej inteligencie. Traumatologický tím, ktorý je k dispozícii nepretržite, sa zameriava na liečbu úrazov v oblasti tváre. „V krátkom čase pribudne aj tím pre mikrovaskulárne rekonštrukcie po rozsiahlych resekcčných výkonoch v rámci liečby nádorov orofaciálnej oblasti. Aktuálne kompletizujeme prístrojové vybavenie a školíme personál,“ doplnil MUDr. Kizek.

Komplexná stomatologická starostlivosť a prevencia

Okrem špecializovanej odbornej činnosti poskytuje KSaMFCH aj kompletnú stomatologickú starostlivosť, pričom sa prioritne zameriava na stavy a diagnózy, ktoré nie je schopná zastrešiť periférna ambulantná sféra. „Ide napríklad o sanácie chrupu v celkovej anestézii u pacientov s psychosomatickými ochoreniami, či alergiami na lokálne anestetiká, taktiež o liečbu rázštepov, komplikovaných zápalových ochorení, polymorbídnych pacientov a pacientov vyžadujúcich si úzku interdisciplinárnu spoluprácu,“ spresnil prednosta kliniky.

Prevencia hrá v práci kliniky dôležitú úlohu. „Väčšine ochorení dutiny zubov a dutiny ústnej sa dá účinne predchádzať,“ zdôraznil MDDr. Borza. Klinika sa preto čoraz viac zameriava aj na výkony dentálnej hygieny. „V krátkej budúcnosti plánujeme poskytovať komplexnú dentálnu hygienu v širšom rozsahu,“ uzavrel MDDr. Borza.

Zlepšovanie zdravotnej starostlivosti a vzdelávania

Modernizácia a rozšírenie služieb Kliniky stomatológie a maxilofaciálnej chirurgie sú dôkazom záväzku UNLP Košice neustále zlepšovať úroveň zdravotnej starostlivosti a vytvárať podmienky pre kvalitné vzdelávanie budúcich lekárov. Svojim pacientom tak ponúka nielen špičkovú starostlivosť, ale aj prístup k najnovším technológiám a metódam liečby, čím sa Košice stávajú centrom modernej zdravotnej starostlivosti na Slovensku.

Zdroj fotiek: UNLP Košice

Zdroj článku: TS UNLP Košice

Autor: Frederika Lyžičiar

Správy [↗](#)

📅 21. 9. 2024, 10:00, Relácia: **Správy**, Stanica: **TA3**, Vydavateľ: **C.E.N. s.r.o.**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: **11 250 GRP: 0,25 OTS: 0,00 AVE: 7144 EUR**

[strojový prepis] ...Na **univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** slávnostne otvorili nový akademický rok. Jej vedenie si pri tejto príležitosti prvýkrát po dvadsiatich siedmich rokoch oblieklo nové taláre. Takto vyzerali taláre rektora a prorektorov, ktoré pri slávnostných príležitostiach nosili doteraz...

SlovakiaTech Fórum-Expo - Najväčšia inovačno-technologická konferencia na Slovensku! 24. - 25. septembra 2024

21. 9. 2024, 13:07, Zdroj: finreport.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 2 472 GRP: 0,05 OTS: 0,00 AVE: 216 EUR

SlovakiaTech Fórum-Expo - Najväčšia inovačno-technologická konferencia na Slovensku! 24. - 25. septembra 2024

Redakcia FinReport 24.9.2024 - 25.9.2024 Podujatia Poslať

Najväčší slovenský festival inovácií a nových technológií otvorí brány už na budúci týždeň. SlovakiaTech Fórum-Expo v Košiciach odкрýva silný domáci inovačný potenciál. Sústreďí sa na budúcnosť mobility, udržateľnosť a smart domácnosti.

Foto: SlovakiaTech

Košice opäť na dva dni ožijú inováciami. V dňoch 24. a 25. septembra budú hostiť najväčšiu inovačnú a technickú konferenciu s veľtrhom SlovakiaTech Fórum-Expo 2024. V poradí 6. ročník prinesie opäť najhorúcejšie novinky zo sveta vedy, vývoja, inovácií a nových technológií, ale aj množstvo príležitostí na networking a hľadanie potenciálnych investorov. Slogan podujatia „Future of mobility“ prezrádza, že nosnou témou bude najmä budúcnosť dopravy a elektromobilita. Študenti, vývojári, vedci, startupisti a zástupcovia firiem aj štátu budú na konferencii hovoriť aj o smart domácnostiach, udržateľnosti a digitalizácii.

Prezident SlovakiaTechu a bývalý minister hospodárstva Juraj Miškov (na snímke) je presvedčený, že zvyšovanie efektivity výroby môže ísť ruka v ruke s udržateľnosťou. „Technológie ľudstvu uľahčujú život a zvyšujú aj produktivitu práce. Našou úlohou je brať ohľad aj na planétu a ďalšie generácie. Preto popri zvyšovaní produktivity musíme hľadať možnosti znižovania emisií a spotreby zdrojov,“ prezradil Miškov.

Foto: SlovakiaTech

Na podujatí sa počas 2 dní na 3 pódiumoch predstaví vyše 120 domácich a zahraničných spíkov a v sekcii Expo až 41 vystavovateľov. „Minulý, 5. ročník podujatia navštívilo rekordných 3 000 návštevníkov. Išlo predovšetkým o odborníkov na vedu, technológie a inovácie i zástupcov firiem a štátnych inštitúcií. Teší ma, že nás navštevuje čoraz viac študentov stredných a vysokých škôl. Inovácie sú pre Slovensko kľúčové a bez zavedenia nových trendov a technológií do všetkých oblastí našej spoločnosti nemôže byť naša krajina konkurencieschopná v Európe a vo svete,“ uviedol prezident SlovakiaTechu.

Na konferencii vystúpi aj podpredseda vlády SR pre Plán obnovy a znalostnú ekonomiku Peter Kmec. Ako uviedol, „Slovensko má potenciál byť inovačným lídrom, no na to potrebuje spoluprácu medzi podnikmi, výskumnými inštitúciami a vládou. V oblasti výskumu, vývoja a inovácií úrad pripravuje nový zákon, ktorý zlepší koordináciu týchto oblastí a optimalizuje poskytovanie podpory pre výskumný sektor prostredníctvom agentúr. Na konferencii úrad predstaví investície zo zelenej kapitoly REPowerEU, ktoré prinesú inovácie v obsahu vzdelávania stredných odborných škôl. Uvedomujeme si, že je najvyšší čas, aby na zmenu prístupu ku klíme reagoval aj slovenský vzdelávací systém,“ uviedol vicepremiér.

Tohtoročný SlovakiaTech predstaví 4 základné tematické sekcie: CarTech (elektromobilita a budúcnosť dopravy), HomeTech (smart systémy, umelá inteligencia v domácnostiach a internet veci), ClimateTech (technológie obnoviteľných zdrojov energie, inovácie v udržateľnosti a ekológii), DigiTech (trendy a výzvy v kybernetickej bezpečnosti, umelá inteligencia v biznise, digitálne zručnosti budúcnosti a vzdelávanie).

Foto: SlovakiaTech

Súčasťou inovačno-technologického festivalu SlovakiaTechu 2024 bude aj výstavná časť EXPO, ktorá uvedie množstvo zaujímavých noviniek najmä od slovenských firiem a startupov.

Návštevníci si budú môcť vyskúšať pilotovať bojový vrtuľník, pomocou VRM - simulátora, alebo vlakový tréner simulujúci jazdu z kabíny rušňovodiča. K veľmi populárnym zastávkam v sekcii Expo bude nesporne patriť aj virtuálna realita. Lákadlom bude nesporne aj štvornohý autonómny robot ARTABAN podobný psovi, ktorý je určený na prácu v ťažko dostupných terénoch, pri živelných pohromách a záchranných prácach.

V Košiciach sa predstaví aj holografický asistent na živú komunikáciu. Táto stále populárnejšia technológia postupne nahrádza klasické online videokonferencie. Jej princíp spočíva v tom, že na jednom mieste sníma kamerou rečníka a na druhom mieste hovidia diváci v realistickom obraze, ako živého. Prvýkrát v histórii SlovakiaTechu vystúpia niektorí rečníci na pódium vďaka tejto technológii v tzv. holoboxe. Túto technologickú novinku môžu vidieť návštevníci hneď v utorok 24. septembra, kedy SlovakiaTech slávnostne otvorí prezident SR Peter Pellegrini. Samozrejme prostredníctvom príhovoru z holoboxu, keďže v tom čase už bude na zahraničnej návšteve OSN v New Yorku.

Na návštevníkov čakajú aj expozície piatich slovenských univerzít: Technickej univerzity v Košiciach, **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Slovenskej technickej univerzity v Bratislave, Žilinskej univerzity a Univerzity veterinárneho lekárstva a farmácie v Košiciach.

K sprievodným podujatiam SlovakiaTech 2024 bude patriť aj Hackathon organizovaný Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja SR, Košickým samosprávnym krajom a projektom hacknime.to.

Organizátorom podujatia je nezisková organizácia – SlovakiaTech. Odborným garantom je PhDr. Juraj Miškov, prezident SLOVAKIATECH FÓRUM-EXPO 2024, poradca podpredsedu vlády SR pre Plán obnovy a znalostnú ekonomiku a bývalý minister hospodárstva SR.

Hlavným partnerom SlovakiaTechu 2024 sú Nadácia SPP a SARIO. Exkluzívny automobilový partner Porsche Slovensko a ďalšími partnermi sú SEPS, JAVYS, Nexer, SBA, ZSSK, T-Systems, Digitálna koalícia a AISlovakia.

SlovakiaTech Fórum-Expo 2024 sa uskutoční v košickom Kulturparku v dňoch 24. septembra a 25. septembra 2024 pod záštitou prezidenta Slovenskej republiky Petra Pellegriniho, Úradu podpredsedu vlády SR pre Plán obnovy a znalostnú ekonomiku Petra Kmeca, Ministerstva obrany SR, Ministerstva vnútra SR, Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, Ministerstva hospodárstva SR, Ministerstva dopravy SR, Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, Ministerstva pôdohospodárstva SR, Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR, Košického samosprávneho kraja a Mesta Košice.

Foto: SlovakiaTech

Termín: 24. a 25. septembra 2024

Miesto: Kulturpark, Kukučínova 2, 040 01 Košice

Otvorenie podujatia: 9.00 hod

PROGRAM 24. septembra 2024 (utorok):

9.00 hod. OTVORENIE KONFERENCIE

Juraj MIŠKOV, prezident SlovakiaTech 2024

Peter PELLEGRINI, prezident Slovenskej republiky (cez holobox)

Peter KMEC, podpredseda vlády SR pre Plán obnovy a znalostnú ekonomiku

Michal KALIŇÁK, štátny tajomník Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR

Vladimír VNUK, štátny tajomník Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

10.00 hod. PREHLIADKA VEĽTRHU SLOVAKIATECH - EXPO

10.30 hod TLAČOVÝ BRÍFING, vo foyer budovy Alfa Kulturparku

Aktualizovaný program SlovakiaTech 2024 nájdete na www.slovakiatech.sk/program. Vstup na konferenciu je bezplatný! Podmienkou je on-line registrácia cez stránku www.slovakiatech.sk/registracia.

25.9.2024 Redakcia FinReport

Autor: FinReport.sk || Redakcia FinReport

Tlačová beseda o prevratnom výskume stredoškólkov [↗](#)

📅 21. 9. 2024, 13:55, Relácia: **Tlačové besedy - web** [↗](#), Stanica: JOJ 24, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

[strojový prepis] ... *Tlačová beseda o prevratnom výskume stredoškólkov prevratný výskum majú za sebou stredoškólcí z Prešova na akademickej pôde **univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** predstavili výsledky výskumu likvidácie PCB látok v pôde ide o environmentálnu záťaž s ktorou si desiatky rokov nebolo možné poradiť nám povedala že síce znížili dvoch že sa s ním zrýchli za...*

Správy [↗](#)

21. 9. 2024, 14:00, Relácia: **Správy**, Stanica: **TA3**, Vydavateľ: **C.E.N. s.r.o.**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: **12 000 GRP**; **0,27 OTS**; **0,00 AVE**; **6997 EUR**

[strojový prepis] ...*Mnohé slovenské vysoké školy už otvorili nový akademický rod, rok slávnostný univerzitný obrat bol aj na **univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Akademici pri tejto príležitosti po prvýkrát si obliekli po 27 rokoch nové taláre. Takto vyzerali taláre rektora a prorektorov, ktoré pri slávnostných príležitostiach nosili doteraz....*

Študenti skúmali likvidáciu PCB [↗](#)

📅 21. 9. 2024, 19:42, Relácia: **Správy 19:00**, Stanica: RTVS, Vydavateľ: Slovenská televízia a rozhlas, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 136 363 GRP: 3,03 OTS: 0,03 AVE: 12000 EUR

Študenti skúmali likvidáciu PCB

Janette Štefánková, moderátorka:

Výskum mladých stredoškôľakov môže pomôcť so znečistením Strážskeho a okolia PCB látkami. Problém s toxickým dedičstvom po bývalej chemickej fabrike doteraz pretrváva. Košickí študenti dosiahli pozoruhodné laboratórne výsledky.

Miriam Páľková, redaktorka:

Alexovi a Jozefovi sa z pôdy v Strážskom podarilo identifikovať unikátne baktérie, ktoré rozkladajú PCB látky.

Jozef Jabczun, študent:

V skratke, využili sme mikróby, konkrétne baktérie na degradáciu PCB, ktoré boli prvotne stabilizované aktívnym uhlím, ktoré nasávalo do seba PCB. A zároveň ich poskytovalo pre naše baktérie.

Peter Pristaš, mikrobiológ, **UPJŠ** Košice:

Takýchto mikroorganizmov bolo izolovaných veľa z rôznych častí sveta, Ale tieto, to čo máme v tejto chvíli vyzerá byť celkom unikátne. To znamená tie účinnosti degradácie sú pravdepodobne najvyššie, než ako boli zaznamenané vo vedeckých publikáciách.

Miriam Páľková, redaktorka:

Všetko sa to začalo ako študentský projekt. Výskum však zaujal aj slovenské univerzity.

Alex Kanderka, študent:

V poslednom, teda záverečnom kroku sme sa zamerali na to, aby sme PCB úplne vyčistili. Teda, aby sme PCB rozložili na menej škodlivé látky, a na to sme použili práve baktérie.

Miriam Páľková, redaktorka:

Výskum nateraz zostáva v laboratóriu. Na to, aby metóda priniesla výsledky v praxi, potrebujú výskumníci viac času.

Peter Pristaš, mikrobiológ, **UPJŠ** Košice:

V tejto chvíli máme náznak toho, že by to mohlo byť použité. Ale tých experimentov, ktoré treba urobiť, aby to viedlo k nejakej reálnej aplikácii, je ešte veľmi veľmi veľa.

Miriam Páľková, redaktorka:

V Strážskom a okolí sa nachádza jedna z najväčších ekologických záťaží na Slovensku. PCB látky sú vysoko toxické a pre človeka nebezpečné. Úplne vyriešiť problém sa doteraz nepodarilo.

Patrik Magdoško, primátor mesta Strážske, nezávislý:

Je to tiež nad našim regiónom a nad našim mestom už asi úplne, takže stále žijeme v tieni PCB.

Miriam Páľková, redaktorka:

Pre hrozbu v súčasnosti platí napríklad zákaz konzumácie rýb z blízkej rieky či Zemplínskej Šíravy. Miriam Páľková, Slovenská televízia.

Prelomový objav mladých vedcov: Našli spôsob, ako zbaviť pôdu nebezpečných PCB látok

21. 9. 2024, 19:55, Zdroj: [noviny.sk](#), Autor: Vlado Jurek, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
Dosah: 30 499 GRP: 0,68 OTS: 0,01 AVE: 823 EUR

Prelomový objav mladých vedcov: Našli spôsob, ako zbaviť pôdu nebezpečných PCB látok

KOŠICE / Dvaja stredoškólači z Prešova majú na konte prevratný výskum. Podarilo sa im to, na čo neprišli ani veľké vedecké kapacity. Na akademickej pôde **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** predstavili výsledky výskumu likvidácie PCB látok v pôde. Ide o nebezpečné látky, ktoré môžu v tele spôsobiť rôzne ochorenia, vrátane rôznych foriem rakoviny. Mladí vedci objavili baktérie, ktoré nebezpečné PCB látky dokážu zlikvidovať.

"Stále som mal silnú túžbu pracovať na serióznom vedeckom projekte a byť ako taký skutočný vedec," hovorí mladý vedec Alex Kandra.

PCB látky nám tu ostali ako pozostatok z minulosti, s ktorým si spoločnosť nevie poradiť desiatky rokov. V lokalite Strážskeho bola pre rokmi vyhlásená mimoriadna situácia. Platí tam zákaz konzumácie rýb či ulovenej zveri.

O PCB látkach dvaja stredoškólači dovtedy len počuli. Keď sa na nich pozreli bližšie zistili, že je to skutočná hrozba. Už ich prvé vážne výsledku výskumu zaujali slovenské univerzity.

Úspech nadchod docenta

Úspech chlapcov nadchol aj docenta z košickej univerzity Pavla Jozefa Šafárika. Ten sa stal ich odborným mentorom. Sám pochádza z oblasti, v ktorej sa PCB látky vyskytujú. "Existujú dôkazy, že deti narodené matkám, ktoré boli ovplyvnené PCB, majú nižšie IQ. Zasahuje to do rozvoja rozumových schopností detí, pozornosti, vývoju zubov...", ozrejmil docent Peter Pristaš.

"Keď sa raz PCB dostanú do rastlín, neskôr ich skonzumuje rôznych živočích, ktorého následne skonzumujeme my ľudia. Veľmi ťažko podliehajú rozkladu a teda zostávajú v našom tele veľmi dlho," vysvetlil Kandra.

"Chlapci sa tomu venujú už tri roky a podarilo sa im skĺbiť špičkové pracoviská zo Slovenska. Nikto to neurobil tak komplexne ucelene ako chlapci," povedala učiteľka biológie Miriam Feretová.

"Vytvorili sme metódu, ktorá dokáže zamedziť šíreniu PCB a zároveň ich dokáže aj degradovať," hovorí mladý vedec Jozef Jabczun.

Nebezpečenstvo sa rozšírilo

Väčšina doterajších pokusov bola zameraná na zneškodnenie obsahu sudov. Nebezpečné látky sa však medzičasom uvoľnili aj do okolitej pôdy. A to práve zaujalo mladých vedcov. Podarilo sa im z pôdy izolovať PCB látky a tie sú potom živnou pôdou pre baktérie, ktoré rozkladajú PCB látky s vysokou účinnosťou. Našli ich práve v pôde z oblasti v okolí Strážskeho.

"V záverečnom kroku sme sa zamerali na to, aby sme PCB rozložili na menej škodlivé látky," dodáva Kandra. "Mňa najviac šokovalo, že tam sa ešte stále nejaké poľnohospodárstvo odohráva, keďže samotné PCB sa dostávajú aj do rastlín," hovorí Jabczun.

"To, čo sa chlapcom podarilo, to sa nepodarilo zatiaľ nikomu. Je to riešenie toho vážneho stavu, ktorý tam je. Bolo by fajn dotiahnuť to do konca," dodala Feretová.

Tlačová beseda o prevratnom výskume stredoškólačov:

Autor: Vlado Jurek

Košice, Prešov: Objav mladých vedcov

21. 9. 2024, 19:56, Relácia: **Noviny TV JOJ**, Stanica: **JOJ**, Vydavateľ: **Slovenská produkčná, a.s.**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ**

Dosah: **233 522 GRP**, **5,19 OTS**, **0,05 AVE**: **89900 EUR**

Košice, Prešov: Objav mladých vedcov

Luboš Sarnovský, moderátor:

2 stredoškólači z Prešova majú na konte prevratný výskum. Podarilo sa im to, na čo neprišli ani veľké vedecké kapacity.

Aneta Parišková, moderátorka:

Na akademickej pôde **univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** predstavili výsledky výskumu likvidácie PCB látok v pôde. Ide o nebezpečné látky, ktoré môžu v tele spôsobiť rôzne ochorenia, vrátane rôznych foriem rakoviny.

Luboš Sarnovský, moderátor:

Mladých vedci objavili baktérie, ktoré nebezpečné pcb látky dokážu zlikvidovať.

Alex Kanderka, mladý vedec:

Mal som naozaj tú silnú túžbu začať pracovať na serióznom vedeckom projekte a byť ako taký skutočný vedec.

redaktor:

PCB látky nám tu ostali ako pozostatok z minulosti, s ktorým si spoločnosť nevie poradiť desiatky rokov. V lokalite Stránskeho bola pred rokmi vyhlásená mimoriadna situácia. Platí tam zákaz konzumácie rýb či ulovenej zveri. O PCB látkach 2 stredoškólači dovtedy len počuli, keď sa na nich pozreli bližšie, zistili, že to je skutočná hrozba. Už ich prvé výsledky výskumu zaujali aj slovenské univerzity. Úspech chlapcov nadchol aj docenta z Košickej univerzity Pavla Jozefa Šafárika. Ten sa stal ich odborným mentorom. Sám pochádza z oblasti, v ktorej sa PCB látky vyskytujú.

Peter Pristaš, Prírodovedecká fakulta **UPJŠ** v Košiciach:

Existujú dôkazy, že deti narodené matkám, ktoré boli ovplyvnené PCB, majú nižšie IQ, zasahuje do rozvoja rozumových schopností tých detí, pozornosť, vývoj zubov a tak ďalej.

Alex Kanderka, mladý vedec:

Keď sa raz PCB dostanú do rastlín, neskôr ich skonzumuje rôzne živočíchy, ktoré následne skonzumujeme my ľudia, veľmi ťažko podliehajú rozkladu a teda zostávajú v našom tele dlho.

Miriam Feretová, učiteľka biológie:

Chlapci sa tomu venujú už 3 roky a podarilo sa im sklbiť špičkové pracoviská zo Slovenska a nikto to neurobil tak komplexne ucelene ako chlapci.

Jozef Jabczun, mladý vedec:

Vytvorili sme nejakú metódu, ktorá dokáže zamedziť šíreniu PCB a zároveň dokáže ich aj degradovať.

redaktor:

Väčšina doterajších pokusov bola zameraná na zneškodnenie obsahu sudov. Nebezpečné látky sa však medzičasom uvoľnili aj do okolitej pôdy, a to práve zaujalo mladých vedcov. Podarilo sa im z pôdy izolovať PCB látky a tie sú potom živnou pôdou pre baktérie, ktoré rozkladajú PCB látky s vysokou účinnosťou. Našli ich práve v pôde z oblasti v okolí Stránskeho.

Alex Kanderka, mladý vedec:

V záverečnom kroku sme sa zamerali na to, aby sme PCB rozložili na menej škodlivé látky a to sme použili práve baktérie.

Jozef Jabczun, mladý vedec:

Mňa najviac šokovalo, že tam sa ešte stále nejaké poľnohospodárstvo odohráva, keďže samotné PCB sa dostávajú aj do rastlín.

Miriam Feretová, učiteľka biológie:

To, čo sa chlapcom podarilo, hovorím, sa nepodarilo zatiaľ nikomu, lebo je to ucelené, je to komplexné a je to riešenie toho vážneho stavu, ktorý tam je. Bolo by fajn to aj dotiahnuť do konca a riešiť takto.

redaktor:

Z Prešova a Košíc, Vlado Jurek, televízia joj.

Čo je to telemedicina? [🔗](#)

📅 21. 9. 2024, 21:06, Zdroj: zlepsujemezdravotnictvo.sk [🔗](#), Autor: Nicole Nevolníková, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 70 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 38 EUR

Čo je to telemedicina?

Zdieľať na Facebooku

Viac ako tretina obyvateľov Slovenska nikdy nepočula o telemedicínskych službách, ako sú vyšetrenia a konzultácie s lekárom online, telefonicky, cez mobilnú aplikáciu či videohovor. Vyplýva to z exkluzívneho prieskumu spoločnosti MNForce pre zdravotnú poisťovňu Dôvera. Využívanie telemedicínskych služieb je pritom jednou z kľúčových oblastí, ako zvýšiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti v súvislosti s nedostatkom zdravotníkov a nárastom dopytu po zdravotnej starostlivosti.

„Chýbajúce povedomie o telemedicínskych službách bráni lepšie využívať ich potenciál, ktorý je na Slovensku obrovský. Dobrou správou je, že takmer 60 percent opýtaných dôveruje telemedicínskym službám, a to je ďalší predpoklad, aby sa telemedicina uchytila v praxi. Naopak, smutnou správou je, že len menej ako jedna tretina obyvateľov Slovenska mala praktickú skúsenosť s telemedicínskymi službami,“ povedal Marian Faktor, člen predstavenstva zdravotnej poisťovne Dôvera, ktorý v nej zároveň riadi úsek vzťahov s poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti.

Z prieskumu vyplýva, že vyšetrenie či konzultáciu s lekárom cez telefón alebo spojenie s lekárom cez internet využilo takmer 31 percent opýtaných. Dobrou správou je, že 62 percent opýtaných si myslí, že telemedicina môže čiastočne nahradiť osobný kontakt s lekárom a zvýšiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti.

Faktory, ktoré najviac motivujú k využívaniu telemedicínskych služieb sú: úspora času, pohodlie domova a kratšie čakacie lehoty. Opýtaní by najčastejšie cez telefón alebo videohovor preferovali spojenie so všeobecným lekárom či psychiatrom. Až 90,5 percenta opýtaných očakáva plnú úhradu telemedicínskych služieb z verejného zdravotného poistenia.

Nové služby Dôvery

Pre mnohých poistencov Dôvery nie je telemedicina novinkou. Prvé služby telefonických konzultácií so zdravotníkmi sme spustili ešte v roku 2016. Skontaktovanie sa s lekárom na diaľku cez telefón bolo veľmi logickým prvým krokom.

Pokračovali sme so zdravotnými sestrami, edukátorkami a edukátormi, ktorí pomáhajú s monitoringom pacientov napríklad po hospitalizácii a učia ich, ako lepšie žiť aj s chronickým ochorením. Možnosti sa postupne rozširujú, tak, ako sa rozširujú inovácie a dostupnosť technológií.

Aj bežný mobilný telefón dnes umožňuje urobiť dostatočne kvalitnú fotografiu na to, aby ju vedela predvyhodnotiť umelá inteligencia a pomocou nej kožný lekár vedel stanoviť diagnózu a navrhnúť liečbu na diaľku. Pomocou rôznych samodiagnostických nástrojov si dnes môžeme nechať vyhodnotiť svoj stav aj bez lekára či zdravotníckeho pracovníka.

„Telemedicina má obrovský potenciál a my vidíme, že značná časť poistencov využíva rôzne služby, ktoré im zjednodušujú prístup k zdravotnej starostlivosti. Preto sme do portfólia telemedicínskych riešení od septembra zaradili ďalšie. Spojenie s lekárom na diaľku prostredníctvom aplikácie MEDDI je overené skúsenosťami nielen z Českej republiky a zo Slovenska, ale aj z Maďarska a Latinskej Ameriky. Aplikácia umožní poistencom Dôvery cez hovor alebo videohovor spojenie so všeobecným lekárom do 30 minút alebo spojenie s odborným lekárom do 48 hodín,“ oznámil M. Faktor.

Prvých 3500 poistencov Dôvery môže podľa neho využívať balíky služieb MEDDI elite alebo MEDDI family za cenu 4,90 eura mesačne, namiesto pôvodných 10,80 eura. Ostatní poistenci budú môcť využiť tieto balíky za 8,90 eura mesačne.

Skúsenosti MEDDI hub

„Spolupráca so zdravotnou poisťovňou Dôvera pre nás znamená dôležitý krok v poskytovaní lekárskej starostlivosti na diaľku na Slovensku,“ povedal Jiří Pecina, zakladateľ a riaditeľ spoločnosti MEDDI hub, a.s.

„Veríme, že možnosť telefonicky konzultovať svoj zdravotný stav s lekárom do 30 minút poistenci Dôvery uvítajú. Rovnako dúfame, že tak prispějeme k skvalitneniu a zrýchleniu lekárskej starostlivosti pre pacientov, a zároveň odľahčíme lekárom na pohotovostiach, pretože časť pacientov vyriešime na diaľku,“ dodal J. Pecina.

Česko-slovenská spoločnosť MEDDI spolupracuje s viac ako 5 500 lekármi v Českej republike a so stovkami lekárov na Slovensku. V súčasnosti má jej aplikáciu k dispozícii v oboch krajinách viac ako päť miliónov obyvateľov. Už v minulom roku patrilo medzi jej klientov vyše 100-tisíc ľudí zo Slovenska.

Služby spoločnosti MEDDI využíva pre svojich zamestnancov takmer 150 spoločností a firiem. Okrem Českej republiky a Slovenska funguje aj v šiestich krajinách Latinskej Ameriky a tiež v Maďarsku. V súčasnosti prebieha expanzia do ďalších európskych krajín a Ázie.

Spoločnosť MEDDI je oficiálnym partnerom Masarykovho onkologického ústavu pre telemedicínu v Brne a tiež odborným partnerom pre prípravu a výučbu predmetu Využitie telemedicíny v praxi s dôrazom na prácu v aplikácii MEDDI na Lekárskej fakulte **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** a na 1. lekárskej fakulte Karlovej univerzity.

V auguste 2023 získala aplikácia MEDDI potvrdenie, že spĺňa požiadavky Národného centra zdravotníckych informácií (NCZI).

Autor: Nicole Nevolníková

Časovaná bomba tiká: Ľudia v ohrození, vedci sú zúfalí. Prelomový výskum dvoch stredoškôľakov!

📅 22. 9. 2024, 7:00, Zdroj: pluska.sk/regiony , Vydavateľ: News and Media Holding a.s., Autor: Ingrid Timková, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 552 913 GRP: 12,29 OTS: 0,12 AVE: 1601 EUR

Časovaná bomba tiká: Ľudia v ohrození, vedci sú zúfalí. Prelomový výskum dvoch stredoškôľakov!

Hrozba vážnych chorôb a degeneratívnych zmien plodu čiha na obyvateľov východného Slovenska. Asi 220-tisíc ľudí z tzv. trojuholníka smrti z okresov Strážske, Humenné a Vranov sú v ohrození z PCB látok, ktoré zamorili okolie po ich výrobe v podniku Chemko Strážske. Vedci si nevedia rady. No dvaja stredoškôľáci svojim výskumom priniesli prelomové riešenie!

Už roky varuje Úrad verejného zdravotníctva (ÚVZ) obyvateľov spomínanej oblasti pred konzumáciou nielen mäsa z divej zveri, ale aj z doma chovanej hydiny, bravčového a hovädzieho dobytky a produktov z nich - masti, vajčiek, mlieka, mäsových a mliečnych výrobkov. Potrava živočíšneho pôvodu s vyšším obsahom tuku lokálne produkovaná v kontaminovanej oblasti je totiž závažným vystavením hrozby z PCB látok.

Ich niekdajšia výroba v Chemku Strážske a následné uloženie v okolí, spôsobila silnú kontamináciu ovzdušia pôdy a riek. Odpad z výroby roky skončil v odkalisku Poša. Tam sa našlo veľké množstvo jedovatého arzénu. Problémom sú aj PCB látky nájdené v sudoch v areáli Chemka Strážske či zakopané v zemi v okolí. Región je najviac znečistený PCB látkami na svete. Hrozí z nich rakovina.

Miestni roky márne žiadajú kompetentných o riešenie. „V mojom detstve tu bolo čisté prostredie, vyvierať potôčik, pili sme z neho. Po výstavbe odkaliska tam cez potrubie pritekal odpad z Chemka. Zahynulo tam množstvo zveri, ktorá sa napila vody z nádrže,“ vravel nám Jozef Kmec (68) z Poše (okres Vranov).

Voda z odkaliska sa vlieva do Kyjovského potoka. „Kontaminácia spodných i povrchových vôd je na našom území najciteľnejšia. Veľmi silno sa nás dotýkajú onkologické ochorenia relatívne v mladom veku. Dva roky spätne dozadu u nás zomrelo na rakovinu 30 ľudí,“ rozhorčoval sa starosta obce Tadeáš Malý. Najbližšie k potoku býva rodina Juraja Šandreja (74). V rodine mali viacero zdravotných problémov: „Vie sa o tom od nežnej revolúcie. Odvtedy však s tým nikto nič nerobil.“

Je až neuveriteľné, že to, nad čím si lámu hlavu vedci na celom svete, sa podarilo vyriešiť dvom gymnazistom z Prešova Alexovi Kanderkovi (17) a Jozefovi Jabczunovi (18). "Vyvinuli sme metódu, ktorá zabráni ich šíreniu a vie ich aj znehodnotiť. A aspoň čiastočne vyriešiť tento problém,“ vravia šikovní študenti o časovanej bombe na východe Slovenska. Zistili, že vedľa dostať PCB z pôdy do rastlín, použili lucernu, tekvicu, ďatelinu, či sóju a odizolovať tieto látky. Použili to, čo neškodí prírode.

"Využili sme aktívne uhlie, zeolit a vlastnú organickú zmes, ktoré dokážu PCB zachytiť z pôdy a udržať ich vo svojich póroch. Zároveň vytvárajú mikrosvet a potravu pre baktérie. V záverečnom kroku sme sa zamerali na to, aby sme PCB rozložili vybranými pôdnymi baktériami na menej škodlivé látky,“ vysvetľuje Alex, ktorý momentálne študuje v Hong Kongu. Ich metóda je v niektorých prípadoch účinná až na 90-percent. So svojim výskum už vyhrali najprestížnejšie vedecké súťaže, medzi nimi aj v Los Angeles.

Jozef Jabczun a Alex Kanderka. Dvaja stredoškôľáci, ktorí tromfli skúsených vedcov.

Chemko Strážske.

Na snímke práce zložiek ministerstva vnútra na 2. etape zachranných prác na ekologickej záťaži PCB látok v lokalite obory Orlová v bývalom areáli Chemko Strážske vo štvrtok 1. júna 2023. FOTO TASR - Roman Hanc

Na snímke provizórny sklad nezabezpečených sudov s PCB látkami v starej teplárni v zvernici Orlova (areál Chemko Strážske) 19. mája 2020. FOTO TASR - Roman Hanc

Chlapci bodovali aj na vedeckej súťaži v Los Angeles.

Vlani v súťaži Európskej únie pre mladých vedcov EUCYS v Bruseli získali Alex Kanderka a Jozef Jabczun 3. miesto so svojím projektom zameraným na odstránenie PCB pripraveným v rámci pôsobenia v Asociácii pre mládež, vedu a techniku (AMAVET).

Alexov sen bol študovať v Hongkongu, splnil sa mu.

Na snímke minister životného prostredia SR Ján Budaj (OĽaNO) fotografuje mobilom nezabezpečené zakopané sudy s PCB látkami, ktoré presakujú na povrch v zvernici Orlova (areál Chemko Strážske) 19. mája 2020. FOTO TASR - Roman Hanc

Alex Kanderka a Jozef Jabczun sú stredoškôľáci z Prešova, ktorí vyvinuli metódu na likvidáciu PCB látok z pôdy. Obaja sa chcú naďalej tomuto sľubnému výskumu venovať.

Chlapci sa zúčastnili svojim projektom zameraným na likvidáciu PCB látok viacerých vedeckých súťaží po celom svete, kde bodovali.

Jozefa Jabczuna čaká na budúci rok maturita na katolíckom gymnáziu sv. Mikuláša v Prešove.

V Chemku Strážske vyrábali chemické výrobky, pri tom vznikala odpad v podobe polychlórovaných bifenyllov.

Docent Peter Pristaš z Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**) v Košiciach sa narodil a žije v oblasti najviac kontaminovanej PCB látkami.

Alex Kanderka momentálne študuje na strednej škole v Hong Kong-u.

Východniari žiadajú o riešenie environmentálnej záťaže v okolí bývalého podniku Chemko Strážske.

Na snímke nezabezpečené zakopané sudy s PCB látkami, ktoré presakujú na povrch v zvernici Orlova (areál Chemko Strážske) 19. mája 2020. FOTO TASR - Roman Hanc

Sklad nebezpečných látok.

Juraj Šandreja (74) z Poše chová drahé holuby. Vraví, že v regióne je zvýšený výskyt rakoviny u ľudí a príčinu vidí v oblasti zaťaženej PCB látkami.

Odkalisko Poša.

Z odkaliska v Poši vyteká voda do potoka.

Jozef Kmec z Poše (okres Vranov), žije v oblasti zvanej trojuholník smrti zaťaženej PCB látkami.

Voda v Kyjovskom potoku je takmer vždy napenená.

Jozef Kmec (68) z Poše nechová žiadnu hydinu ani hospodárske zvieratá. A uvažuje o tom, že prestane pestovať na záhrade. Obáva sa totiž hrozby PCB látok.

Začiatkom októbra sa uskutočnilo v Strážskom pracovné stretnutie spojené s obhliadkou environmentálnej záťaže. Vyplynulo z neho, kto sa bude zaoberať danou problematikou.

Sudy s toxickými látkami objavili len nedávno.

Štruktúra PCB.

Kyjovský potok vytekajúci z odkaliska je permanentne pokrytý bielou penou, ktorá neveští nič dobrého.

Rieka Hudson bola v rokoch 1947 až 1977 podľa americkej vládnej agentúry pre životné prostredie kontaminovaná firmou General Electric až 590 tonami PCB. Lekárska štúdia preukázala, že ľudia žijúci v jej okolí mali o 36 % vyššie riziko ischemického ochorenia srdca a takmer o 50 % vyšší výskyt infarktu srdca, aj keď menej fajčili, mali zdravšiu stravu a viac športovali.

Autor: Ingrid Timková

Prešovskí gymnazisti na stope k zdravšej budúcnosti. Zistili ako rozložiť látky, ktoré spôsobujú rakovinu

22. 9. 2024, 14:17, Zdroj: ta3.com, Vydavateľ: C.E.N. s.r.o., Autor: Katarína Cimborová, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 62 403 GRP: 1,39 OTS: 0,01 AVE: 849 EUR

Prešovskí gymnazisti na stope k zdravšej budúcnosti. Zistili ako rozložiť látky, ktoré spôsobujú rakovinu

Slovensko Zahranicie Ekonomika Regióny Šport Tlačové besedy Spoločnosť Auto-Moto Zdravie News in English

pondelok 30. 9. Jarolím

ta3/Katarína Cimborová

22.9.2024 14:17

PCB látky spôsobujú rakovinu, poruchy imunity a znižujú IQ. Dvojica stredoškolákov z prešovských gymnázií objavila mikroorganizmy, ktoré ich dokážu rozložiť. Obyvateľom z okolia Chemka Strážske to dáva novú nádej na zdravšiu budúcnosť.

Začalo sa to približne pred tromi rokmi ako študentský projekt. Toxické a karcinogénne látky z výroby bývalého štátneho podniku Chemko vnímali Jozef a Alex ako obrovský problém, ktorý ohrozuje zdravie vyše 200-tisíc ľudí.

„Ak by sme nenašli riešenie, tak to bude mať veľmi vážne dôsledky nie len na lokálnej, ale hlavne na globálnej úrovni, a práve preto, sme sa rozhodli, že práve Strážske bude tá naša téma,“ povedal Alex Kanderka, objaviteľ metódy MARS PCB.

Mladí, no talentovaní

Mladí Prešovčania objavili unikátnu metódu, vďaka ktorej by sa vedcom v budúcnosti mohlo podať vyčistiť Zemlín od PCB látok.

„Začali sme s tým, že sme si odobrali baktérie z okolia Chemka Strážske, keďže sme predpokladali, že tieto baktérie mali už vyvinuté nejaké adaptácie na nejakú metabolizáciu PCB,“ dodal Jozef Jabczun, objaviteľ metódy MARS PCB.

Predpoklad sa potvrdil. Dvojica mladých vedcov prišla na to, že najlepším nosičom pre baktérie a polychlorované bifenyly je aktívne uhlie. V laboratórnych podmienkach sa podarilo zlikvidovať 90% PCB.

„Naše baktérie dokážu degradovať najmä nízkochlorované a v budúcnosti by sme radi im nejak pomohli, aby dokázali degradovať aj tie vysokochlorované PCB,“ dodáva Jabczun.

Poradíme si s PCB? Mladíci našli riešenie

Výsledky oslovili aj odborníkov

Unikátne výsledky stredoškolákov oslovili aj odborníkov z univerzitného prostredia. K využitiu metódy MARS PCB, teda mikrobiálne asistovanej remediácie stabilizovaných polychlorovaných bifenylov v praxi je však potrebný ďalší výskum.

„Ako to bude fungovať, keď ich vrátíme späť do prírody vieme len z veľmi simulovaných laboratórnych podmienok. To znamená stabilná teplota, žiadne zrážky...“, vysvetlil Peter Pristaš, mikrobiológ a docent Prírodovedeckej Fakulty **UPJŠ**.

Zatiaľ teda nie je úplne jasné, či a kedy by tento objav mohol pomôcť dekontaminovať znečistené prostredie na Zemline.

„O 3 roky a 200-tisíc euro vám poviem,“ vtipne poznamenal Pristaš.

Čo bude ďalej? Záujem majú aj súkromníci

Hoci Alex študuje v Hongkongu a Jozef sa chystá na vysokú školu, obaja sú odhodlaní vo výskume pokračovať. Podporu majú aj v súkromnom sektore.

„Podporujeme mladých ľudí, ktorí dokázali ako bolo spomínané prezentáciou na rozličných fórach, dokonca v najprestížnejšom fóre v Los Angeles prezentovať svoje myšlienky a našu vedu, čo si myslím, že v podmienkach dnešného školstva je unikát,“ povedal Juraj Bayer, generálny riaditeľ VSE a.s.

Autor: Katarína Cimborová

SlovakiaTech Fórum-Expo 2024 predstaví nové technológie [🔗](#)

📅 22. 9. 2024, 17:08, Zdroj: [engineering.sk](#) [🔗](#), Autor: Tibor Šuľa, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
Dosah: 767 GRP: 0,02 OTS: 0,00 AVE: 122 EUR

SlovakiaTech Fórum-Expo 2024 predstaví nové technológie

Najväčší a najprestížnejší inovačný a technologický festival na Slovensku sa blíži! V košickom Kulturparku sa 24. septembra otvoria brány SlovakiaTech Fórum-Expo 2024. V poradí 6. ročník prinesie opäť najhorúcejšie novinky zo sveta inovácií a nových technológií, ale aj množstvo príležitostí na networking a hľadanie potenciálnych investorov.

Hlavnými témami podujatia budú elektromobilita, smart domácnosti, udržateľnosť a digitalizácia.

Prezident SlovakiaTechu Juraj Miškov je presvedčený, že zvyšovanie efektivity výroby môže ísť ruka v ruku s udržateľnosťou. „Technológie ľudstvu uľahčujú život a zvyšujú aj produktivitu práce. Našou úlohou je brať ohľad aj na planétu a ďalšie generácie. Preto popri zvyšovaní produktivity musíme hľadať možnosti znižovania emisií a spotreby zdrojov,“ prezradil Miškov.

Podujatie počas 2 dní na 3 pódiumoch predstaví vyše 120 domácich a zahraničných spíkerov a v sekcii Expo aj niekoľko desiatok vystavovateľov. „Minulý, 5. ročník podujatia navštívilo rekordných 3 000 návštevníkov. Išlo predovšetkým o odborníkov na vedu, technológie a inovácie i zástupcov firiem a štátnych inštitúcií. Teší ma, že nás navštevuje čoraz viac študentov stredných a vysokých škôl. Inovácie sú pre Slovensko kľúčové a bez zavedenia nových trendov a technológií do všetkých oblastí našej spoločnosti nemôže byť naša krajina konkurencieschopná v Európe a vo svete,“ uviedol prezident SlovakiaTechu.

SLOVAKIATECH FÓRUM - EXPO KOŠICE 2024 sa tento rok chce sústrediť na predstavenie týchto základných tém:

CarTech (elektrické a autonómne vozidlá, prepojené vozidlá a dátová transformácia, bezpečnostné systémy, infraštruktúra pre inteligentnú dopravu, nové trendy v mobilite a automobilovej doprave)

HomeTech (smart systémy pre riadenie energie v domácnostiach, umelá inteligencia v domácnostiach, prelínanie fyzických a digitálnych svetov, inovácie pre zdravie a pohodu v domácnostiach, bezpečná domácnosť s IoT)

ClimateTech (technológie obnoviteľných zdrojov energie, inovácie v udržateľnej poľnohospodárskej technike, energetická efektívnosť a inteligentné siete, inovácie v zachytávaní a skladovaní uhlíka, udržateľné vodné hospodárstvo)

DigiTech (trendy a výzvy v kybernetickej bezpečnosti, umelá inteligencia v biznise, FinTech a platformové inžinierstvo, digitálne zručnosti budúcnosti a vzdelávanie, kvantové technológie a ich perspektíva)

Súčasťou SlovakiaTechu 2024 bude tradične aj výstavná časť EXPO, ktorá predstaví množstvo zaujímavých novinek od technologických a inovačných firiem a startupov:

VRM – simulátor letu (vojenský vrtuľník)

vlakový тренаžér od ZSSK

modulárny robotický pracovník od firmy Spinbotics

návštevníci si budú môcť vyskúšať virtuálnu realitu Apple Vision Pro v spolupráci s firmou Promiseo

prototyp autonómneho záchranného systému s názvom Anisoptera Emergency UAV

motion capture oblek predstaví Game Dev Košice

inovatívna päťosová tlačiareň MeltFlex, ktorá využíva robotické rameno SCARA a umožňuje tlač pod rôznymi uhlami

Na návštevníkov čakajú aj expozície piatich slovenských univerzít: Technickej univerzity v Košiciach, **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Slovenskej technickej univerzity v Bratislave, Žilinskej univerzity a Univerzity veterinárneho lekárstva a farmácie v Košiciach.

V prvý deň podujatia sa v priestoroch košickej Kunsthalle stretnú partneri SlovakiaTechu na VIP networking party (24.9.2024).

SlovakiaTech 2024 bude tento rok opäť lákať návštevníkov na špičkových zahraničných aj domácich rečníkov:

Pierre RENHULT, (keynote spíker v téme CarTech) partner v spoločnosti Nexer Group s viac ako 30-ročnými skúsenosťami v automobilovom priemysle. Pôsobil ako CEO, člen predstavenstva a strategický poradca naprieč Európou aj USA, v sektore ťažkých nákladných vozidiel aj osobných áut. Spolupracoval s poprednými spoločnosťami, ako sú Volvo Cars, Volvo Trucks, Ford, Jaguar Land

Rover a Mercedes-Benz. Je tiež spoluautorom komplexnej priemyselnej správy o budúcich technológiách a trendoch v automobilovom sektore s názvom „Code over Chrome“.

Stefan HYTTFORS, (keynote spíker v téme ClimateTech) uznávaný švédsky futurista a odborník na revolučné technológie, behaviorálne zmeny a leadership novej generácie. Stefan vo svojej prednáške návštevníkom vysvetlí, prečo je strategická udržateľnosť novým modelom rastu v našej ére a ako môžu firmy z tohto trendu profitovať.

Pozrite si video: 3 Future Scenarios - Stefan Hyttfors - Futurist Speaker (youtube.com) >>

Grzegorz CHUCHRA, (keynote spíker v téme HomeTech) podnikateľ a technologický líder, CEO a spoluzakladateľ spoločnosti Tedee, ktorá je na čele inteligentných bezpečnostných riešení pre domácnosti. Na SlovakiaTechu predstaví novinky v oblasti inovácií v inteligentnom bývaní, riadenie energie v inteligentných domácnostiach a technológie zdravia v domácnosti.

Ramon PACHECO PARDO, profesor a vedúci Katedry európskych a medzinárodných štúdií na King's College London. V Košiciach vysvetlí, ako sa Japonsko a Kórea stali inovačnými veľmocami. Od polovodičov a zelených lodí až po robotiku a elektrické batérie sa obe krajiny môžu pochváliť niektorými z najpokročilejších firiem, ktoré vedú rast a transformáciu globálnej ekonomiky. Model, ktorý Japonsko a Kórea presadzujú, je podľa neho založený na otvorenom inovačnom prístupe spolupráce veľkých firiem a startupov s pozitívnym výsledkom pre ekonomiku ako celok a nie len pre jednotlivé jednotky. Povzbudzuje vlády a verejný sektor, aby spolupracovali a veľké a malé firmy ťažili zo silných stránok, ktoré má ten druhý. Je to model, ktorý by mohol pomôcť aj iným krajinám zvýšiť ich inovačnú kapacitu.

Filip DŘÍMALKA, odborník na digitálne trendy a inovácie. Založil firmy Digiskills (rozvoj digitálnych zručností) a Digitask (sprevádza firmy svetom nepráce). Na SlovakiaTechu sa predstaví celkom netradične ako prvý rečník cez holobox (virtuálny prenos živého vystúpenia) a ponúkne skvelú prednášku o budúcnosti nepráce a o tom, ako zmení AI (umelá inteligencia) svet práce.

Pozrite si video: Budúcnosť (ne)práce - Ako zmení AI svet práce? | Filip Dřímalka | TEDxBratislava - YouTube >>

K sprievodným podujatiam SlovakiaTech 2024 bude patriť aj Hackathon organizovaný Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja SR, Košickým samosprávnym krajom a projektom hacknime.to.

Organizátorom podujatia je nezisková organizácia – SlovakiaTech.

Odborným garantom je PhDr. Juraj Miškov, prezident SLOVAKIATECH FÓRUM-EXPO 2024, poradca podpredsedu vlády SR pre Plán obnovy a znalostnú ekonomiku a bývalý minister hospodárstva SR.

Hlavným partnerom SlovakiaTechu 2024 sú Nadácia SPP a SARIO. Exkluzívny automobilový partner Porsche Slovensko a ďalšími partnermi sú SEPS, JAVYS, Nexer, SBA, ZSSK, T-Systems, Digitálna koalícia a AlslovakIA.

SlovakiaTech Fórum-Expo 2024 sa uskutoční v košickom Kulturparku v dňoch 24.9. a 25.9.2024 pod záštitami Ministerstva obrany SR, Ministerstva vnútra SR, Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, Ministerstva hospodárstva SR, Ministerstva dopravy SR, Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, Ministerstva pôdohospodárstva SR, Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR, Košického samosprávneho kraja a Mesta Košice.

V rámci spolupráce so Železničnou spoločnosťou Slovensko pripravujeme pre návštevníkov cestujúcich z Bratislavy do Košíc mimoriadnu ponuku. K pravidelne radenému vlaku Ex 613 dňa 23.9.2024 pristavia 2 osobné vozne (pravidelný odchod Ex 613 zo stanice Bratislava hl. stanica je o 17:27 hod., s príchodom do stanice Košice o 22:53 hod.) Cestujúci na SlovakiaTech budú mať cestu do Košíc zadarmo a vo vlaku môžu už začať networkovať s ďalšími návštevníkmi SlovakiaTechu.

Text: Tibor Šuľa

Autor: Tibor Šuľa

Baktériami proti PCB [✉](#)

📅 22. 9. 2024, 18:52, Relácia: **Hlavné správy**, Stanica: **TA3**, Vydavateľ: **C.E.N. s.r.o.**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Dosah: **26 250 GRP**; **0,58 OTS**; **0,01 AVE**; **6370 EUR**

Baktériami proti PCB

Igor Haraj, moderátor:

PCB látky spôsobujú rakovinu, poruchy, imunitu a znižujú intelligenčný kocient. Dvojica stredoškolákov z prešovských gymnázií skúma mikroorganizmy, ktoré by ich v budúcnosti dokázali rozložiť. Obyvateľom z okolia Chemka Strážske to dáva novú nádej na zdravšiu budúcnosť.

Katarína Cimborová, redaktorka:

Začalo sa to približne pred tromi rokmi ako študentský projekt. Toxické a karcinogénne látky z výroby bývalého š. p. Chemko vnímali Jozef a Alex ako obrovský problém, ktorý ohrozuje zdravie vyše 200 000 ľudí.

Alex Kanderka, objaviteľ metódy MARS PCB:

Ak sa nenájde efektívne riešenie, tak to bude mať veľmi vážne dôsledky nielen lokálne, ale hlavne na globálnej úrovni a práve preto sme sa rozhodli, že práve Strážske bude tá naša téma.

Katarína Cimborová, redaktorka:

Mladí Prešovčania objavili unikátnu metódu, vďaka ktorej by sa v budúcnosti vedcom mohlo podariť vyčistiť Zemplín od PCB látok.

Jozef Jabczun, objaviteľ metódy MARS PCB:

Začali sme tým, že sme si odobrali baktérie z okolia Chemka Strážske, keďže sme predpokladali, že tieto baktérie mali už nejaké vyvinuté adaptácie na nejakú metabolizáciu PCB.

Katarína Cimborová, redaktorka:

Predpoklad sa potvrdil. Dvojica mladých vedcov prišla na to, že najlepším nosičom pre baktérie a polychlórované bifenyly je aktívne uhlie. V laboratórnych podmienkach sa podarilo zlikvidovať 90 % PCB.

Jozef Jabczun, objaviteľ metódy MARS PCB:

Naše baktérie dokážu degradovať najmä nízko chlórované a v budúcnosti by sme naše baktérie nejak niekým pomohli, aby dokázali degradovať tie vyššie chlórované PCB.

Katarína Cimborová, redaktorka:

Unikátne výsledky stredoškolákov oslovili aj odborníkov z univerzitného prostredia. K využitiu metódy Mars PCB, teda mikrobiálne asistovanej remediácie stabilizovaných polychlórovaných bifenylov v praxi je však potrebný ďalší výskum.

Peter Pristaš, mikrobiológ a docent Prírodovedeckej fakulty **UPJŠ**:

Ako to bude fungovať, keď ich vrátíme späť do prírody, hej? Vieme len z veľmi teda simulovaných laboratórnych podmienok, tzn. stabilná teplota, žiadne zrážky.

Katarína Cimborová, redaktorka:

Zatiaľ teda nie je úplne jasné, či a kedy by tento objav mohol pomôcť dekontaminovať znečistené prostredie na Zemplíne.

Peter Pristaš, mikrobiológ a docent Prírodovedeckej fakulty **UPJŠ**:

O 3 roky a 200.000 EUR vám poviem.

Katarína Cimborová, redaktorka:

Hoci Alex študuje v Hongkongu a Jozef sa chystá na vysokú školu, obaja sú odhodlaní vo výskume pokračovať. Podporu majú aj v súkromnom sektore.

Juraj Bayer, generálny riaditeľ VSE a. s.:

Podporujeme mladých ľudí, ktorí dokázali, ako bolo spomínané, prezentáciu na rozličných fórach, dokonca v najprestížnejšom fóre v Los Angeles prezentovať svoje myšlienky a našu vedu, čo si myslím, že v podmienkach dnešného školstva je unikát.

Katarína Cimborová, redaktorka:

Z Košíc Katarína Cimborová, ta3.